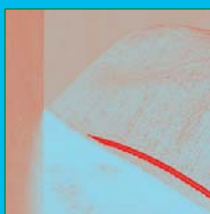

Kulturně společenský časopis
2016 • 7
na internetu

DOBŘÁ ADRESA

Z obsahu

Faulerová

Kremlička

Ronisová

Čada

Keroušová

Obsah:

pšenice

- Z Facebooku (4)
- Z antikvariálních banánovek – Výroční zpráva c. k. státní české reálky na Malé straně v Praze za školní rok 1914–1915 (6)
- Nalezeno v knize (10)
- Značka pro Malého prince (11)
- Novinky z Prokopského údolí (12)
- Lunapark Heřmanský (15)

ječmen

- Jakub Šofar: Je to zbytečné, já vím... (nad knihou Radu Tuculesca Staromama) (16)
- Nakladatelství Academia doporučuje – Lenka Veselá: Rytíř a intelektuál (18)
- Martin Jakub: Tak kamarádky a kamarádi, čičinky a luláky do vyčkávací pozice (nad knihou Ve sladké tísni klína) (20)
- Wagner a Liszt v Piešťanech (22)

oves

- Tomáš Čada: Welcome drink (24)
- Dušan Šutarík: Básně (26)
- Vít Kremlička: Šel po ulici očař (28)
- Michaela Keroušová: Move to domů (30)
- Silvia Ronisová: O pozůstatcích lidí, zvířat, míst a citů (32)
- Petr Středa: Poznámky pod čarou (34)
- Karel Vepřek ml.: Tučně Velká Noc (36)
- Hádanka (40)
- Lucie Faulerová: Lapači prachu (42)

žito

- Lucia Bihuncová: Broken People (50)
- Milan P. Hrabal: Lecjaká věc na rohu v Jüsej (54)
- Jakub Šofar: Vietnam IV (62)

Na titulní stránce: Milan P. Hrabal (k článku na str. 54)

Dobrá adresa, kulturně-společenský časopis na internetu, číslo 7, rok 2016, ročník 17. E-mail: dobraadresa@dobraadresa.cz. Vydávají Přátelé Dobré adresy. Šéfredaktor: Michal Šanda. Redakce: Václav Dvořák, Štefan Švec, Jakub Tayari, Martin Vokurka. Grafická úprava a výtvarná redakce: Jakub Tayari. Výstavba internetových stránek: Libor Koudela. Neoznačené fotografie archiv redakce, kresby Corel Corporation. Časopis vychází s laskavou podporou Ministerstva kultury České republiky. Redakci nevyžádané rukopisy, kresby a fotografie se nevracejí. Technická podpora studio Grafin a FirstNet, a. s. Časopis je excerpcován Ústavem pro Českou literaturu AV ČR. ISSN 1804-963X

**SYSTÉM NAVIGACE:
KLEPNĚTE!**

První stránka (titulní):
BYLO od č. 1/00: Klepnutím na „Z obsahu:“ se dostanete na str. 2 (obsah). Klepnutí na malé obrázky a jednotlivé body „Z obsahu:“ Vás přenesou přímo na příslušné stránky. **NOVÉ** od č. 9/00: Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ se otevřou naše internetové stránky www.dobraadresa.cz v aktuálním prohlížeči. Klepnutím na střed obrázku se dostanete na popisek a tiráž na str. 2.

Druhá stránka (obsah):
BYLO od č. 1/00: Klepnutí na jednotlivé body obsahu Vás přenesou přímo na příslušné stránky. Klepnutím na naši e-mailovou adresu se Vám otevře nám adresovaný dopis v aktuálním e-mailovém programu. **NOVÉ** od č. 9/00: Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ a na popisek k obrázku na první straně se dostanete na první (titulní) stránku. Klepnutím na slovo „Obsah:“ se Vám zvětší obsah přes celou šířku okna.

Další strany stránky (včetně druhé s úvodníkem):
BYLO od č. 1/00: Klepnutím na jednotlivé internetové resp. e-mailové adresy se Vám otevře příslušná stránka resp. se Vám nadepíše příslušný dopis v aktuálním programu. **NOVÉ** od č. 9/00: Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ v levém nebo pravém horním rohu stránky se přesunete na str. 2 (obsah).

KLEPNĚTE SEM!

Pšenice, ječmen,
oves, žito, kosy, po-
vršísla, snopy, cepy,
zrno, stohy, stodo-
ly, básně, fotky, re-
cenze, slova.

Michal Šanda

Foto- aktu- alita

p
šeni

Foto Michal Šanda

Jeptiška pro Paula Klee

Z F a

Zuzana Dostálová

8 min · 🌐

Líbáš mě na víčka,
za zády Libíčka
Cítím, jak dotkl se,
mojeho malíčka

To se mi líbí

Komentář

Sdílet

Helena Capkova

Včera v 17:14 · 🌐

Bohdan Chlábec at Art of Poetry in Italian Cultural Institute Tokyo -

Zobrazit překlad

The Art of Poetry - 詩で巡るヨーロッパの旅 (5/27、イタリア文化会館) - 東京

EUNIC (EU文化機関ネットワーク) の主催で欧州8か国の詩の朗読イベントが東京都千代田区のイタリア文化会館にて行われます。多種多様な言語でつむがれることばの芸術の
TOKYO.CZECHCENTRES.CZ

To se mi líbí

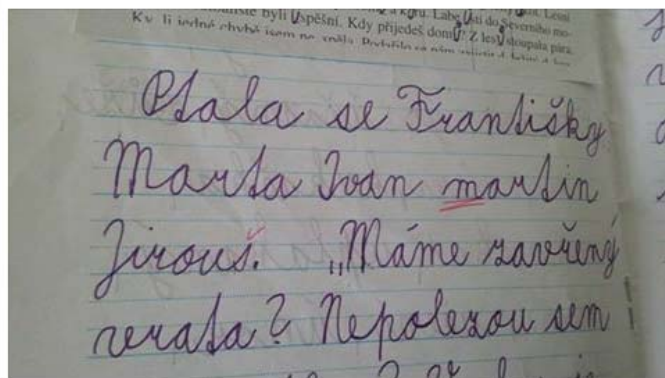
Komentář

Sdílet

Olina Stehlíková

16 květen v 17:30 · 🌐

Paní učitelka... A Ivan Martin JIROUŠ... Aneb problém s Magorem se rozšířil i k Rozi...

To se mi líbí

Komentář

Sdílet

Milan Šedivý

3 květen v 21:18 · 🌐

Chci být v životě šťastný a furt nevím, jak na to. Kdo mi poradí?

To se mi líbí

Komentář

Sdílet

Marek Velebný

Zobrazit další komentáře (4)

Albert Krásno Zkus nebýt vykastrováným kokotem.

To se mi líbí · Odpovědět · 4 květen v 9:41

Milan Šedivý Albert Krásno neodpovídám (pro jistotu). Ostatním děkuji, Jen Bruno Solarik příliš nepomohl, neboť má paměť je velmi na houby, přesto štěstí nedosahují ani v nejmenším.

To se mi líbí · Odpovědět · 4 květen v 16:22

Vojtěch Němec Albert Krásno tě provokuje, ale mysli to dobře. Přeložím to: najdi si babu nebojánevímko - ani sebevíc geniální tvůrce nemá důvod se láskám vyhýbat! Nebo se bojíš? Platonická láska k literatuře může být frustrující, deprivující: literatura je kurva, dává všem!

To se mi líbí · Odpovědět · 5 květen v 12:54

Napište odpověď...

Ivo Harak Dvě, čtyři, šest a více deci dobrého vína...

To se mi líbí · Odpovědět · 2 · 4 květen v 17:58

Milan Šedivý Jsem právě v Irsku a bohužel je tu víno za 7€, takže povinně musím být nešťastný, protože jsem short of money!

To se mi líbí · Odpovědět · 4 květen v 19:03

c e b o o k u

Jonáš Hájek
40 min · 👤

stará paní očekává proroka
nakupovat chodí jednou do roka
až se objeví u jejích dveří
zrudne a se vším se mu svěří
připraví mu bylinkové té
bude klopit větu po větě
snění staré paní nerušte
prorok v její hlavě je už teď

👍 To se mi líbí 💬 Komentář ➦ Sdílet

Ondřej Kobza s uživateli Michaela Hečková a Tereza Porybná v místě 📍 The British Library.
3 květen v 20:14 · iOS · 👤

Poesiomat před Britskou knihovnou zahájen. Tisíce lidí tu procházejí. Ne každý zatím mačká. 30 evropských básníků. Stovky hodin práce mě skvěle partačky Michaely Hečkové, ředitelky Českého centra Terezy Porybné a jejích kolegů a Poetry society.

👍 To se mi líbí 💬 Komentář ➦ Sdílet

👍 Vy, Pavla Horáková, Helena Capkova a další (178)

Zobrazit 1 další komentář

Katerina Tuckova Bomba! Gratulace!
To se mi líbí · Odpovědět · 4 květen v 9:44

Ondřej Hübl ▶ **Petr Stančík**
2 min · 👤

Mláďi vpřed!

👍 To se mi líbí 💬 Komentář ➦ Sdílet

👍 Petr Vrabec

Petr Stančík Jo, Stradický ze Strdic, to byl fešák lázeňský!
To se mi líbí · Odpovědět · Právě teď

Natalie Kocáb lev salónů
To se mi líbí · Odpovědět · Právě teď

Jiří Peňás
30 min · 👤

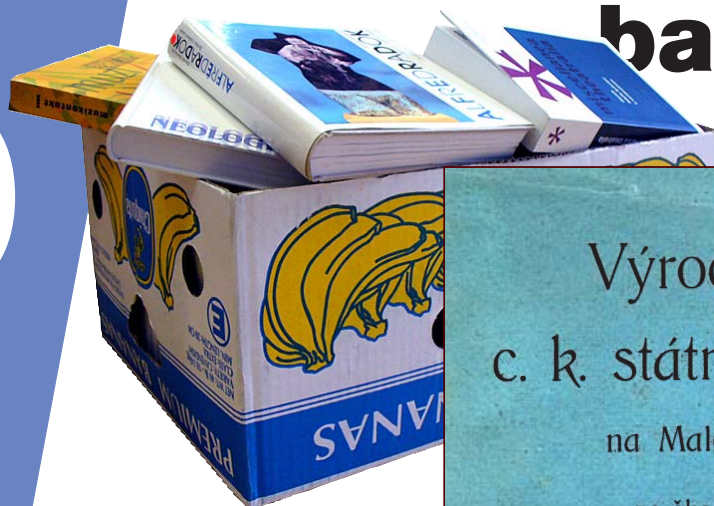
Dostal jsem sms báseň od přítele Tomáše Kafky, který není na fc, ale báseň by jistě rád šířil: "Nejsem z těch, kdo Ju Es Ej / normálně moc nemusej / Však nechť po dnešním zápase / Ami, go home! volá se." No, já to mám podobně jako František Čelakovský v roce 1830 při polském protiruském povstání: nechť zvítězí, ten či onen, vždy zvítězí bratr Slovan, takže se budu pokaždé radovati.

👍 To se mi líbí 💬 Komentář ➦ Sdílet

👍 Bianca Bellová, Břetislav Rychlík a další (4)

Z antikvariátních banánovek

p

šeni
ce

Výroční zpráva
c. k. státní české
reálky na Malé
straně v Praze za
školní rok
1914–1915

Výuka v české střední
škole na Malé Straně

Výroční zpráva
c. k. státní české reálky
na Malé straně v Praze
za školní rok 1914–1915.

O B S A H:

Promluva k žactvu v den zádušních služeb božích za Jeho cis. a král.
Výsost pana arciknížete Františka Ferdinanda a jeho jasnou choť
paní vévodkyni Žofii z Hohenbergu. Dr. *Lubomír Petr*.
Zprávy školní. Sestavil ředitel se sborem učitelským.

V PRAZE.
Knihtiskárna B. Stýbla. — Nákladem ústavu.
1915.

byla zahájena 6. 10. 1865. Od roku 1876 škola sídlí v Hellichově ulici. V roce 1934 při příležitosti stého výročí narození Jana Nerudy dostala jeho jméno. Za dobu existence vzešla z profesorského sboru či z řad absolventů řada osobností: první česká lékařka Bohuslava Kecková, dramatik Vilém Mrštík, předseda první československé vlády Karel Kramář, první český filmový herec Josef Šváb Malostranský, básníci Jiří Karásek ze Lvovci a Konstantin Biebl, filosof Jan Patočka, profesor Radim Palouš, spisovatel Vladislav Vančura, textařka Gabriela Osvaldová,

Výroční zpráva c. k. státní české reálky na Malé straně v Praze za školní rok 1914–1915

režiséři Vít

Olmer, Ondřej

Kepka, Filip

Renč, herci Jan

Tříška, Jaromír

Hanzlík, Klára

Jerneková,

Táňa Fišerová,

Jiří Štěpnička,

Martin a Petr

Štěpánkovi,

Jan Hartl,

Martin

Stropnický,

Marek Vašut,

Barbora

Hrzánová,

Kateřina

Brožová

a mnoho

dalších.

Promluva k žactvu v den zádušních služeb božích za Jeho cís. a král. Výsost pana arciknížete Františka Ferdinanda a jeho jasnou choť paní vévodkyni Žofii z Hohenbergu

Není tomu dávno, co vraceli se zástupcové z konopištského parku a vypravovali nadšeně nejen o krásném sadě, vykouzleném na domácí půdě naší, ale i o vysokém pánu, jeho vlídnosti, s jakou choval se ke všem návštěvníkům, jeho rodi-

ně a srdečném poměru otcově k ní. Jeho cís. Výsost následník trůnu František Ferdinand, když české konopiště stalo se nejmilejším jeho sídlem, přirozeně sbližoval se s českým národem, uprostřed něhož žil a jehož jazyk znal, přirozeně blíž

Dne 28. června 1914 došla zdrcující zpráva, že Jeho Císařská a Královská Výsost, nejjasnější pan arcivévoda a následník trůnu

František Ferdinand z Este

a vznešená jeho choť, Její Výsost paní vévodkyně

Žofie z Hohenbergu,

skonali v Sarajevě smrtí tragickou, stavše se obětí zákeřného útoku.

Neblahá tato zvěst zachvěla srdcem každého. Vždyť k následníkovi trůnu upínali všichni národové naší říše důvěřivé zraky v pevném přesvědčení, že jednou vládnouti bude moudře a spravedlivě.

Naděje tyto byly rázem zmařeny. Odešel muž vysoce vzdělaný, muž pevné vůle, odešel přítel naší země, jenž si byl vyvolil za své nejmilejší sídlo starobylý zámek Konopiště, opředený půvabem historie. V pohádkovitě upravených sadech tohoto zámku prodléval nejjasnější pan arcivévoda nejraději. Zde stýkal se s českým lidem, odtud se svou vznešenou rodinou navštěvoval blízké městečko Benešov a někdy také Prahu, kterou znal již z dřívější doby, kdy tu prodléval jakožto velitel pluku. Zde v ústraní dopřával si oddechu po vysilující práci, zde věnoval se cele své rodině, kterou tolik miloval.

Každý bez rozdílu pocítuje hlubokou soustrast s osudem osiřelých dětí, jimž v jediné chvíli způsobem tak krutým vyrván byl otec i matka.

Každý v této těžké dějinné chvíli zalétá myslí svou do hradu tam nad Dunajem, vzpomíná staříckého našeho mocnáře, tak těžce osudem zkoušeného, a vysílá k nebi vroucí modlitbu: Hospodine, zachovejž dlouho dobrotivého našeho panovníka, nedejž mu klesnouti pod tuto těžkou ranou!

Dnes jsou
naděje
rozmetány.
Černé prapory
vláží s domů
a tichý smutek
svírá naše
srdce nad
nenadálou
smrtí
následníka
trůnu a jeho
vznešené choti,
jež zůstala mu
věrnou družkou
i ve smrti.

a blíž nahlížel do našich snah a tužeb a jevil pro ně stále rostoucí zájem a porozumění, jež nezůstávalo bez ohlasu ve vděčných srdcích českých. S oprávněnými nadějemi vzhlíželi jsme k Jeho císařské Výsosti následníku trůnu, jenž přál si Rakouska stejně spravedlivého ke všem národům, s nadějemi a důvěrou, že jeho vynikajícím vlastnostem, jeho pevné, cíle vědomé vůli, hojnou zkušeností podepřené, podaří se přivést národy jeho péči svěřené do zaslíbené země pokojné práce a úspěšného závodění ve všech oborech lidského snažení.

Dnes jsou naděje rozmetány. Černé prapory vláží s domů a tichý smutek svírá naše srdce nad nenadálou smrtí následníka trůnu a jeho vznešené choti, jež zůstala mu věrnou družkou i ve smrti. Je v této smrti tolik tragických momentů. Následník trůnu arcikníže Ferdinand odjíždí do Bosny a Hercegoviny, aby poznal tuto zemi, nedávno teprv k mocnářství Rakousko-uherskému přivtělenou, nepřije si bezpečnostních opatření, důvěřuje svému lidu, jenž připravuje mu nejkrásnější uvítání, když rukou pobloudilého člověka činí pokus o jeho bezživotí. Následník trůnu, vyvážnův z tohoto nebezpečství, jde především za hlasem svého srdce, prosí svoji choť, aby vzdálila se nebezpečného toho místa, a, jakmile mu je to možno, pospíchá do nemocnice, aby návštěvou potěšil svého křidelního pobochníka, jenž raněn byl za svého pána. A když na cestě té zasažen jest ranou smrtelnou, nemyslí zase na sebe, nýbrž na svoje děti. Nemaje tušení o smrtelném zranění své choti, šeptá jí z posledních sil slova: Žij našim, dětem, Žofie! Muž, jenž ve svém životě nade vše cenil povinnost, zůstal jí věren i ve chvíli smrti. Tři si-

rotkové, kteří v jediném okamžiku pozbyli otce i matky, pláčí a jsou k neutišení...

A jest ještě jedna vznešená osobnost v říši, k níž v tomto neštěstí všichni národové vzhlížejí s bezmezným soucitem. Je to staříčkový náš mocnář, životem tak těžce zkoušený a svými národy tolik milovaný. Čtyři a osmdesátiletý kmet, jemuž Osud tak tragicky byl odňal syna a manželku, nezůstal ušetřen ani této bolesti. Při vzpomínce na něho jistě všechna naše srdce potkávají se ve společném přání, aby nebe dalo mu sílu, by mohl nésti toto veliké a nevysvětlitelné neštěstí. Pomodlíme se na ten úmysl ke Všemohoucímu a poprosíme ho rovněž, aby potěšil ubohé sirotky a ty, jež byl k sobě vzal a kteří lnuli k němu s tak vroucí zbožností, aby odměnil ve své říši světel životem věčným.

Dr. Lubomír Petr

Z kroniky ústavu

Po vyhlášení mobilisace nastoupili vojenskou službu tito členové učitelského sboru:

a) Prof. Jan Hejtmánek jakožto poručík 6. pluku domobraneckého zúčastnil se četných bitev na severním bojišti a byl povýšen na nadporučíka. Od 9. května t. r. nalézá se v nemocnici v Karlíně.

b) Supl. učitel Antonín Beringer jakožto praporčík u zdravotního sboru. byl povýšen na poručíka a nalézá se na jižním bojišti.

c) Supl. učitel Jan Kroupa nastoupil službu jako akcesista zásobovacího sboru, byl povýšen na oficiála d dli od počátku na severním bojišti.

d) Zkušební kandidát Miroslav Knop nastoupil službu jako praporčík zdravotního sboru a jest dosud na jižním bojišti.

Dne 18. srpna 1914, v den Nejvyšších Narozenin Jeho Veličenstva císaře a krále, účast-

Přehled předmětů a hodin.

Předmět	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	Celkem
Náboženství	2	2	2	2	2	2	2	14
Jazyk český	5	4	3	3	3	3	4	25
Jazyk německý	5	4	4	3	3	3	3	25
Jazyk francouzský	—	4	4	3	3	3	3	20
Dějepis	2	2	2	2	{3	{2	{3	16
Zeměpis	2	2	2	2	{1	{1	{—	10
Mathematika	3	3	3	4	4	4/3	5	26/25
Přírodopis	2	2	—	—	2	2/3	3	11/12
Chemie	—	—	—	3	3	2	—	8
Fysika	—	—	3	2	—	4	4	13
Měřické rýsování a deskriptivní geometrie	—	2	2	3	3	3	2	15
Kreslení	4	4	4	3	3	2	3	23
Krasopis	1	—	—	—	—	—	—	1
Tělocvik	2	2	2	2	2	2	2	14
Celkem	28	31	31	32	32	33	34	221

nil se ředitel s prof. Ant. Vaňourkem slavnostních služeb Božích v metropolitním chrámu Páně u sv. Víta na Hradčanech a vyslovil po té jménem sboru u c. k. místodržitelství nejoddanější blahopřání.

Během prázdnin ředitelství zvláštním oběžením vybídlo žáky, aby účastnili se podle možnosti polních prací a vůbec aby nabídli své síly, kde by se toho jevila potřeba.

Dne 3. října 1914 slouženy sl. služby Boží za příčinou Nejvyšších Jmenin Jeho cís. a král. Apoštolského Veličenstva za přítomnosti celého sboru učitelského a všeho žactva katol. vyznání. Po službách božích zpívány 3 sloky rakouské národní hymny.

Připravil

Michal Šanda

IV.C maturitní ročník 1984

Celkový přehled snahy o tělesnou výchovu mládeže
podává tato tabulka:

	Ve třídě														Součet	%
	I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		VII.			
	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b		
Žáků veřejných . .	47	45	38	41	36	37	30	32	25	27	24	23	27	27	459	100
Tělocviku se učili . .	44	43	37	40	36	37	28	33	25	25	23	19	25	25	440	95.8
Osvobození od tělo- cviku	3	2	1	1	1	—	3	—	2	2	1	3	2	2	22	4.8
Hry { Počet her- ních dnů	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43	—
školní { Účast . .	33	32	22	26	19	21	15	18	13	9	8	6	5	7	234	50.9
Koupali se	43	28	27	25	35	32	30	32	26	27	23	22	26	24	400	87.1
Plovati umějí	12	16	4	11	14	17	11	13	14	8	20	17	19	17	193	42.0
Veslovali	4	14	12	11	17	12	10	13	12	23	23	17	12	9	189	41.1
Na koni jezdili . . .	—	—	1	—	2	—	—	1	—	—	1	1	—	—	6	1.3
Na kole jezdili . . .	4	8	9	1	8	6	7	11	7	3	8	5	8	9	94	20.4
Bruslili	43	39	36	38	31	34	31	30	21	27	21	22	25	21	419	91.2
Sáňkovali	41	37	30	32	22	16	13	15	5	1	12	10	4	7	245	53.3
Jízda na lyžích . . .	—	—	2	—	—	1	1	2	1	1	2	2	1	1	14	3.1
V šermu se cvičili .	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	5	4	2	3	17	3.7
Žáci přespolní . . .	8	2	5	5	—	—	—	—	2	4	—	—	—	—	26	5.7
O prázdninách cestují	7	—	1	4	12	9	8	10	4	1	7	6	12	11	92	20.0

Čtyři a osmdesátiletý
kmet, jemuž Osud tak
tragicky byl odňal syna
a manželku, nezůstal
ušetřen ani této
bolesti. Při vzpomínce
na něho jistě všechna
naše srdce potkávají
se ve společném
přání, aby nebe dalo
mu sílu, by mohl nésti
toto veliké
a nevysvětlitelné
neštěstí. Pomodlíme
se na ten úmysl ke
Všemohoucímu
a poprosíme ho
rovněž, aby potěšil
ubohé sirotky a ty, jež
byl k sobě vzal a kteří
lnuli k němu s tak
vroucí zbožností, aby
odměnil ve své říši
světél životem věčným.

p

šeni
ce

Nalezeno v knize

Malíř Jan Zrzavý
přispěl roku 1943
padesáti koruna-
mi na konto Kuratoria ústavu
pro hluchoněmé děti v Hradci
Králové.

Der Betrag von 50 K 0 h
Částka
padesátkorun
✓✓✓✓✓✓✓✓✓✓ h

für das
Konto
pro účet

Nr. **71534**
č.

Benennung - Název
Kuratorium
ústavu pro hluchoněmé děti.
Účet: Dary
Hradec Králové

eingezahlt von - vložil
Jan Zrzavý

XIX. 592

PRAG 12 1143-76
PRAHA 45

Unterschrift des Postbeamten
podpis pošt. úředníka
SCHECKEINZAHLUNGSSCHEIN

Značka pro **Malého prince**

Hodně jsem tehdy přemýšlel o dobrodružstvích v džungli a také se mně podařilo nakreslit pastelkou první kresbu. Kresbu číslo 1. Ukázal jsem své veledílo dospělým a ptal jsem se jich, nahánějí jim má kresba strach.

Odpověděli mi: „Proč by klobouk naháňel strach?“

Ale on to nebyl klobouk. Byl to hroznýš, jak zažívá slona.

p
šeni
ce

Novinky z Prokopského údolí

Foto Michal Šanda

vyšlo nové číslo čtvrtletníku Prokopák.
K dostání je zdarma v Hurdálkově
Chýži jedové, ke stažení v PDF na
<http://www.spdv.wz.cz/Prokopak.html>

(mš)

Jezírko z Kachní perspektivy

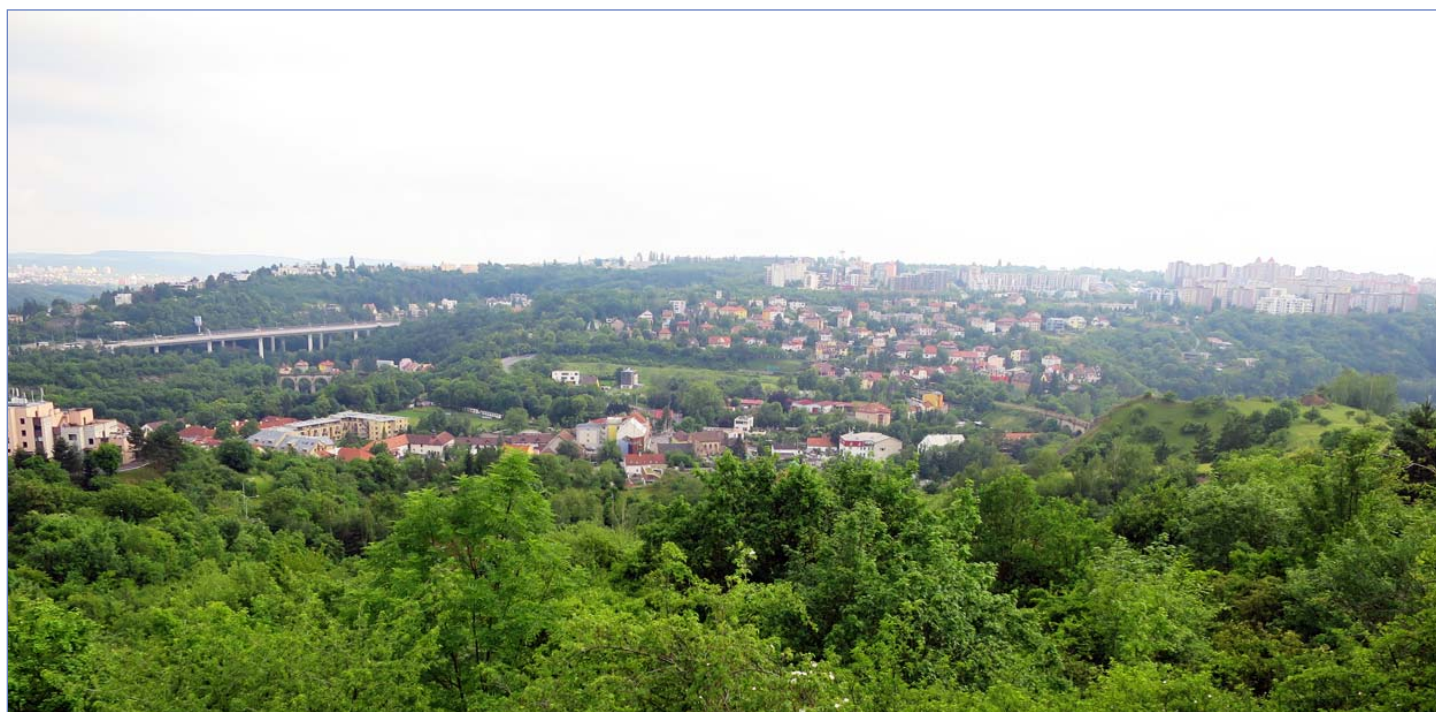

Hurdálkova
Chýže jedová

Hlubočepy

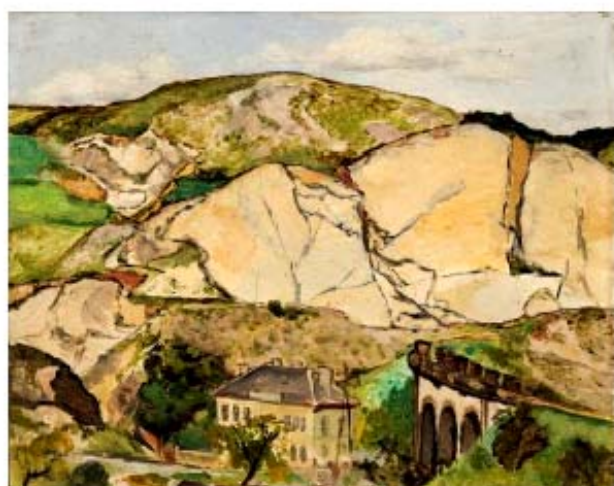
Člověk mnoho vydrží, má-li cíl
T. G. Masaryk

PROKOPÁK

Noviny o současném dění v Prokopském údolí a okolí

2/2016

Nezávislý čtvrtletník, vycházející ve spolupráci se Společností proti developerské výstavbě v Prokopském údolí

Emil Filla: Krajina s viaduktem, 1937

Svatoprokopská pouť

Ze vzpomínek hlubočepské seniorky

Tak zase přišlo léto do Prokopského údolí. Louky se rozzářily žlutými květy pryskyřníku, na stránkách rozkvetla tajemná, pověrami a magií opředená třešalka

odnesl čas. Dneska už jen ti nejstarší pamětníci vzpomínají, jak tu jako děti, spolu se svátečně oblečenými rodiči, procházeli kolem řady pestrých krámků a různých atrakcí. Co

Prokopská pouť
(asi 1830)

a v srdcích hlubočepských pamětníků ažíly dávne vzpomínky. Jak slavně začínalo kdysi v údolí léto! Každoročně, počátkem července, se tu totiž konala proslulá Svatoprokopská pouť, na kterou se těšila do slova celá Praha. To už ale dávno

tu bylo pěkných a zajímavých věcí k vidění! Jaká pastva pro dětské oči! Krámky s perníkovými srdíčky, cukrovou vatou i lacinými prstýnkami, stříelnice s papírovými růžemi, prostě vše, co ke správné pouti patří.

» Pokračování na str. 3

Bezmocní (?) proti mocným

Nedávno mi zavola dlouholetý kamarád Jirka Hurdálek s klasickým dotazem, jak se mám a jestli bych se u něj zase po letech nezastavil. Rád jsem pozvání přijal a zavzpomínal s ním na dobu, kdy jsem patřil mezi místní. Hned jsem si vybavil výjimečného genia loci jeho ki-

dinečného prostředí, a jejich vazbám na městském zastupitelstvu. Zeptal se mě, zda bych nechtěl přispět svou trochou do mlýna v „boji proti mocným“ a v Prokopáku zveřejnit svůj příběh. Kauza Opencard dost zásadním způsobem změnila můj život. Během dvou let se ze mě stal postupně svědek a spolupracovník protikorupční jednotky, následně obviněný, nezaměstnaný, obžalovaný a odsouzený. To vše kvůli ochotě jít proti mocným a pomoci policii při rozkrýví jedné z největších pražských kauz.

Jiří Chytil

osku i celého Prokopského údolí. Přátelský poňach ovšem nebyl jediným důvodem pozvání. Jirka mi představil hnutí SPDV, občasník Prokopák, a také ve zkratce popsal těžkosti, kterými si prochází od chvíle, kdy vyhlásil válku ziskuchtivým developerským společnostem, které komercializují zdejší je-

Miliardová karta

Kauza údajně zmanipulovaného výběrového řízení projektu Opencard odstartovala na podzim 2009, kdy zadaný audit projektu prokázal, že příjmy města jsou nulové. Toto stanovisko potvrdil i další audit, který navíc varoval, že fungování projektu až příliš závisí na dodavatelské firmě Ha-guess. Kartu mělo v té době bez-mála půl milionu pražanů či návštěvníků Prahy, po roce 2008 se Opencard stala jedinou možností pro roční předplatné na pražskou MHD. Cena projektu Opencard se, z původně plánovaných 80 milionů korun za pilotní projekt, do té doby vyšplhala téměř na desetina-sobek. Projekt je spojený s řadou problematických smluv, se kterými se město nadále potýká. V prosinci téhož roku podala zastupitelka RNDr. Jana Ryšlinková (Strana zelených) trestní oznámení na neznámého pachatele pro podezření ze zpronevěry veřejných prostředků při realizaci projektu.

V té době jsem byl zaměstnan-cem odboru informatiky Magistrá-tu Hlavního Města Prahy [MHMP] a rozhodl jsem se, že při vyšetřo-vání projektu Opencard pomohu.

» Pokračování na str. 2

Oči ve městě

Ivan Martin Jirouš

Stejný sen v městě
noc co noc
se mi vrací

Noci pobíhají vkladací
či psi či hyeny či šakalové

Tak hrozné noci
stírají jasní dnové
a děsím se až
vkladací
nabídnou mi
paci paci

Lunapark Heřmanský

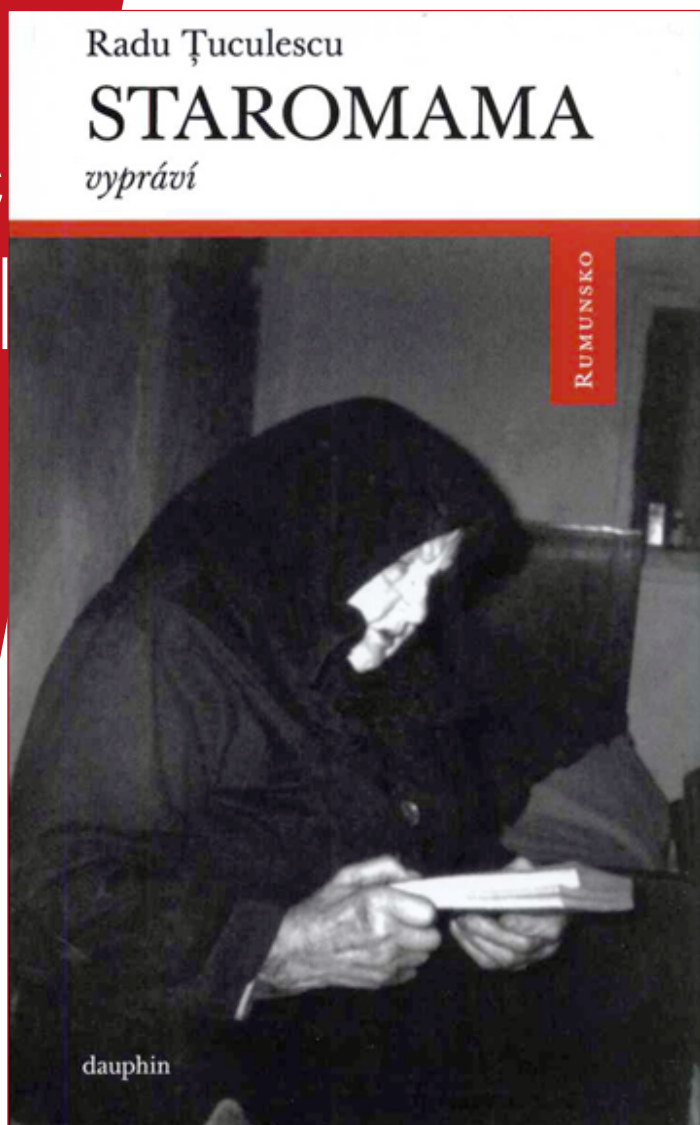
Na obyvatele pražského sídliště Luka se snesl problém imigrantů na rozdíl od zbytku Evropské unie ze severu. Heřmanský nepochází ze Sýrie, vtrhl sem za souhlasu MČ Praha 13 od Nymburka a od půli dubna přivádí zdejší obyvatele na svou víru nejubožejší pop music hlasitě vyřvávající z reproduktorů. Zlatý islám, Korán se čte aspoň potichu. To vše za souhlasu MČ Praha 13, ale to je ostatně stará vesta, že současné zastupitelstvo zájmy svých vlastních občanů nehájí.

(dv)

Je to zbytečné,

Je to zbytečné,

Já vím... je to zbytečné. To, že nějaké literární dílo uspěje a jiné neuspěje, nemusí být vždy dáno jenom jeho kvalitou. Ostatně, co to znamená, že uspěje? Ostatně, co to znamená kvalitní? Jde také o to, vejít branou, když je zrovna otevřená, a „vejít“ se do ní. Pak se někam autor nemusí vlamovat, ale přijede jako král a spasitel na bílém koni. Možná se to nějak spočítat dá, ale spíše jde o náhodu. Každým rokem u nás vyjde dost knih, po kterých čtenáři ani nevzdechnou, ani nevědí, že vyšly, stejně jako každým rokem vychází dost těch, po kterých je vzdychat zbytečné, ale vzdychá se mocně, i když často z jakési povinnosti předávané jako štafeta.

Ve druhé polovině roku 2015 vydalo nakladatelství Dauphin prózu *Staromama* od rumunského spisovatele Radu Țuculesca (1949). Sedmihradská vesnice Petra „za sedmi řekami a sedmi horami“, do Kluže daleko. Vnučka jedné místní obyvatelky sem pozve svého „kamaráda“ spisovatele, píšou v uvozovkách, protože jejich vztah není jasný, ale hlavně o něj vůbec nejde, není to podstatné. Ten pozoruje a zapisuje vše vyslovené a vytváří tak kroniku obce, v níž se sice čas posunuje, ale kulisy jsou stále stejné. Rumunský Drákula už to má dávno za sebou, lidé však žijí v jakési zemi za zrcadlem, v níž nějaké politické či ideologické poryvy nehrají žádnou roli.

já vím...

Podstatné jsou vztahy mezi lidmi, lásky a zášti, a události (možná lépe historky), které se staly. Neboť ty jsou hlavním kalendářem i hodinami, podle nich se měří čas i existence. Tětíva reality je napnuta mezi pohlavním pudem a smrtí, mezi dvě nejpřirozenější „události“ lidského rodu. Díky nim autor domíchává do těsta prózy fantastní prvky, nejen jakési mýty, ale i zcela surrealistické obrazy (např. kocour, který se objevuje na slavnostech /např. svatby/ s vaříčem v ruce; možná že je to odkaz na Bulgakova, kterého „staromama“ taky čte). Jestli si myslíte, že mě na jazyku svrbí srovnání s latinskoamerickým magickým realismem, tak svrbí, i když po téhle cestě se nechci vydávat, protože je omšelá jak literární kritiky z osmdesátých let.

Amputace politicko-ideologických postojů vytváří v románu, aspoň pro nás, vydezincitované hledání jinojů a skrytých nik v betonové zdi textu, prostor, v němž jsem čtenářsky nesvůj. A o to víc tenhle koncept funguje. V české literatuře si nevybavuju, že by něco takového bylo. Snad bych fragmenty našel v *Babičce* Boženy Němcové, ze současných autorů v Bolavě, Stančíkovi a Tučkové (ale to je spíš takové tušení). Stylem možná nejbližší stojí Binarův román/novela *Jen šmouha po nebi*, jenže ten je právě na historické realitě, přestože jde o text hodně fantastní, postaven.

Z francouzské literatury možná Chevallierovy *Zvonokosy*, ale to je proti Staromamě ordinerní, braškové čtení.

Přitom je nemožné Ťuculesca označit za modernistu, a vůbec ne za experimentátora. „Rozvrh literární práce“ je standardní. Odposlouchané kecy a klepy (Kosmova kronika je vlastně taky klepárna), ale podařeně smíchané. Pro obyvatele měst, kteří neznají ani svoje sousedy na patře a v ulici, fascinující mikrokosmos, pro obyvatele vesnic text, kterému by nerozuměli. To není nic proti jejich „úrovni“ či inteligenci; jsou jen mimo kontext, podobný text o české vesnici je sice „napsatelný“, ale vyleze z toho satira nebo nějaké mudroslovně moralistické achichování. Obyvatelé sedmihradské vesnice Petra nejedzí v sobotu nakupovat autokarem do Kotvy a večer k Flekům, to je celé.

Autorovi se podařilo namíchat všeho akorát, možná že používá nějaké karpatské bejlí, které ostatní Evropa nezná. Analyzovat to tak, jak se pokoušejí literární pitvači, je zbytečné. Kde sídlí duše textu? Všude a nikde. Ale výsledkem je próza desetiletí (pro mě, připomínám), v níž při každém dalším čtení budu objevovat stále něco nového. Rozum občas vybodyčekovaný pohádkou. Stále na zemi, i když něco z nás je v oblacích. Neobyčejný život obyčejných lidí. Perliček na dně jako hvězd na nebi. A žádná prsení do čela peletonu.

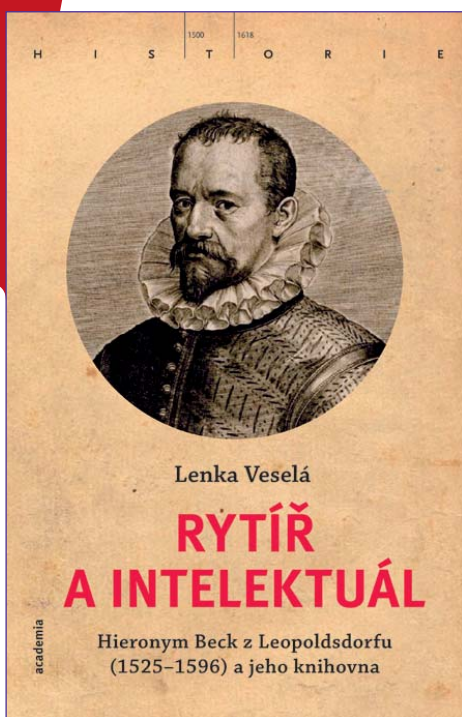
Ale já vím... je to zbytečné.

Jakub Šofar

Přitom je nemožné
Ťuculesca označit
za modernistu,
a vůbec ne za
experimentátora.
„Rozvrh literární
práce“ je
standardní.
Odposlouchané
kecy a klepy
(Kosmova kronika
je vlastně taky
klepárna), ale
podařeně
smíchané. Pro
obyvatele měst,
kteří neznají ani
svoje sousedy na
patře a v ulici,
fascinující
mikrokosmos, pro
obyvatele vesnic
text, kterému by
nerozuměli.

Nakladatelství Academia doporučuje

Lenka Veselá: Rytíř a intelektuál

4. KAPITOLA

KNIHA JAKO KOMUNIKAČNÍ MEDIUM

ZAKÁZANÉ KNIHY V EBBREICHSDORFU

Obecně definovaná církevní nařízení zakazovala katolíkům nejen četbu protestantských autorů, ale také vědeckých, kritických nebo uměleckých textů a všech knih, které neobsahovaly výslovné povolení k tisku. Široce pojatý okruh zakázaných děl konkrétně zahrnoval centrální papežské a také národní seznamy, takzvané *Indexy zakázaných knih*, které byly vydávány tiskem od roku 1558. Se vzrůstajícím protireformačním tažením katolické církve se prohlubovala a rozšiřovala i cenzurní hlediska, definovaná v prvním vydání protireformačního *Indexu* z roku 1564. Jeho poslední verze z roku 1596 již naplno vyjadřovala razantnost protireformační katolické církve.⁵²⁹

⁵²⁹ BACHLEITNER – EYBL – FISCHER: *Geschichte des Buchhandels in Österreich ...* s. 26–27; EISENHARDT, Ulrich: Staatliche und kirchliche Einflussnahmen auf den deutschen Buchhandel im 16. Jahrhundert. In: GÖPFERT, H. G. – VOODOSEK, Peter – WEYRAUCH, Erdmann – WITTMANN, Reinhard (ed.): *Beiträge zur Geschichte des Buchwesens im konfessionellen Zeitalter*. Harrassowitz, Wiesbaden 1985, s. 295–333; TORTAROLO, Edoardo: Zensur als Institution und Praxis im Europa der Frühen Neuzeit. Ein

231

RYTÍŘ A INTELEKTUÁL

Přestože individuální povolení k četbě „zakázaných knih“ mohl udělovat pouze papežský nuncius, v důsledku jen minimálně regulovaného domácího knižního obchodu napojeného na evropský trh a také kvůli komplikované náboženské situaci v rakouských i českých zemích (nutno připomenout též opakovanou sedisvakanci vídeňského biskupství 1555–1558, 1568–1574), byly v 16. století zakázané knihy snadno přístupné a tvořily zcela běžnou součást aristokratických knihoven habsburského soustátí. Zakázané knihy se vyskytovaly nejen v knihovnách protestantských šlechticů, nýbrž také v knižních sbírkách přesvědčených katolíků, jako byli například Marie Manrique de Lara, Wolf Rumpf z Wietlořstu nebo Ferdinand II. Tyrolský.⁵³⁰

Cílené vyhledávání a prohibice v českých a rakouských šlechtických knihovnách ještě v 16. století nepatřilo k cenzurní praxi katolické církve, a to ani v oblastech, kde již intenzivně probíhala rekatalizace, jako bylo například Tyrolsko. I tam byly šlechtické knihovny ušetřeny fyzických nepovolení až do počátku 17. století.⁵³¹ Přesto se však vlastnictví nepovolených knih stávalo příhodnou záležitostí k účelové kritice jejich majitelů. Například císařský vyslanec a diplomat Ogier Ghislan de Busbecq si údajně stěžoval na (otevřeně kalvínsky orientovaného) Johanna Sambuca kvůli Lutherově biblí a jiným heretickým spistům, které měl mít ve své knihovně.⁵³² Terčem výtek z úst papeže Pavla IV. ohledně „budování luteránské knihovny“ se ostatně stal i pozdější císař Maxmilián II.

Überblick. In: ZEDELMAIER, Helmut – MÜLSOW, Martin (ed.): *Die Praktiken der Gelehrsamkeit in der Frühen Neuzeit*. M. Niemeyer, Tübingen 2001, s. 279–294; WOLF, Hubert: *Index. Der Vatikan und die verbotenen Bücher*. Beck, München 2006; VOIT: *Enzyklopädie der Bücher ...* s. 156–157 (heslo Censura).

⁵³⁰ KAŠPAROVÁ, Jaroslava: Jazyk a řeč knih zakázaných. Putování španělských „libros prohibidos“ středoevropským prostorem 16.–17. století. In: RADIMSKÁ, Jitka (ed.): *Jazyk a řeč knihy. K výzkumu zdmeckých, měšťanských a církevních knihoven (= Opera Romanica 11)*. Jihočeská univerzita, České Budějovice 2009, s. 345–358.

⁵³¹ STAMPFER: *Adelige Lesekultur in Tirol um 1600 ...* s. 327.

⁵³² NOVOTNÝ, Eleonora: *Johannes Sambucus (1531–1584). Leben und Werk*. Dissertation, Universität Wien 1975, s. 129.

232

KNIHA JAKO KOMUNIKAČNÍ MEDIUM

Také Hieronymus Beck vlastnil nejméně 140 děl, která byla katolickou církví považována za nepřijatelná. Část z nich se ovšem ocitla na centrálním papežském *Indexu* až v roce 1596, tedy v roce, kdy Hieronymus umírá.⁵³³ Další z nich byly uvedeny pouze na mnohem radikálnějších národních indexech, určených především pro Španělsko a Portugalsko. Je otázkou, nakolik byla tato „zahraniční“ prohibita posuzována jako problematická i v habsburské monarchii. Výzkumy Jaroslavy Kašparové týkající se španělských prohibic v českých předbellohorských knihovnách spíše naznačují, že tyto knihy nebyly českou šlechtou vnímány jako zakázané.⁵³⁴ Wolf Rumpf z Wietlořstu, oddaný katolík a bibliofil, začal prohibiční literaturu ve své knihovně vnímat jako problematickou až v okamžiku, kdy ji chtěl odkázat španělskému králi a jednomu z tamních církevních rádců. Rumpf, který měl pro sebe údajně povolení k četbě těchto děl, ve své závěti navrhl, aby tato prohibita byla z jeho knihovny před přesunem do Španělska vyřazena. Po Rumpfově smrti v roce 1606 prohlédl katalog jeho knižní sbírky papežský vyslanec Guillelm de San Clemente, který došel k závěru, že zakázaných knih je v Rumpfově knižní sbírce příliš mnoho; královský zpravodník Conde de Chinchón dokonce doporučil tyto svazky spálit.⁵³⁵ Případ Wolfa Rumpfa a, jak uvidíme, rovněž Hieronyma Becka, naznačují, že církevní představitelé měli na otázku zahraničních prohibic možná poněkud jiný názor.

Hieronymus Beck se totiž kvůli jedné zahraniční prohibiční knize dostal v roce 1586 do přímého konfliktu s vídeňským biskupem

⁵³³ Hieronymus Beck se tuto záležitost již reflektovat nemohl, jeho syn Marcus Eberhard, který knihovnu vlastnil dalších třicet let, však teoreticky ano.

⁵³⁴ KAŠPAROVÁ: *Jazyk a řeč knih zakázaných ...* s. 345–358.

⁵³⁵ San Clemente také upozorňoval na finanční náročnost celého převozu a na skutečnost, že knihy, které by po vyřazení prohibic v knihovně zůstaly, jsou běžně dostupné i ve Španělsku. EDELMAYER: „Manus manum lavat“ ... s. 248–249 uvádí, že o konečném osudu Rumpfových knihovny není nic známo, ve prospěch realizace odkazu svědčí dochované Rumpfovy hudební tisky nalezené ve Španělsku, viz ESCRIBA-LLOCA: Los libros de música de un caballero de la Orden de Santiago ... s. 131–137.

233

RYTÍŘ A INTELEKTUÁL

Johannem Casparem Neubeckem. V červnu toho roku zkonfiskoval biskup u vídeňského knihkupce Hanse von Obai nedávno vydaný anglický překlad bible, který si u něj Beck objednal. Ten se proti biskupově zásahu ohradil v dopise a dožadoval se vrácení. Biskup mu ještě téhož dne odpověděl, že takováto „skandální“ kniha neměla být do země vůbec přivezena, a pozastavuje se nad tím, k čemu by sektářská a zakázaná bible mohla být Beckovi a jeho rodině užitečná. Neubeck v dopise naráží též na otázku povolení k její četbě a snaží se Becka přesvědčit, že tato kniha nijak nezpůsobí k ozdobě jeho knihovny.⁵³⁶ Zdá se, že Beck nakonec dosáhl svého, pokud tedy londýnské vydání bible z roku 1582 zahrnuté v takzvaném rožmberském soupise je skutečně onou knihou, o níž byl spor veden.⁵³⁷ Beckova neústupnost však v Neubeckovi vyvolala podezření, že Beck by mohl být tajným protestantem, a vyslal do Ebreichsdorfu jezuitu Georga Scherera, aby prověřil jeho pravověrnost. Schererova návštěva Ebreichsdorfu o čtyři dny později však kžijžený výsledek nepřinesla. Jezuita posléze napsal biskupovi, že ani po více než hodinovém rozhovoru nebyl ebreichsdorfský pán ochoten o záležitosti zakázaných knih mluvit.

Hieronym Beck byl přitom jeden z mála tehdejších šlechticů v Čechách i v Rakousku, který vlastnil jedno z potridentských vydání *Indexu zakázaných knih* (Benátky 1574)⁵³⁸, a v rámci známých knihoven habsburského soustátí byl dokonce jediný, kdo z akvizice vyloučil protestantskou náboženskou literaturu a kdo – byť jen částečně a podle vlastního výkladu – respektoval církevní nařízení o vydělení závadné literatury. Podle církevních autorit měla být prohibita vyloučena do speciálního oboru a přístup k nim měl být omezen či zcela zakázán. Tuto praxi však v 16. století dodržovaly prakticky jen církevní instituce, zejména jezuité, nebo majitelé knihoven, kteří byli pod jejich bezprostředním vlivem (jako například dvorská knihovna bavorských Wittelsbachů).

⁵³⁶ Korespondenci otislil WIEDEMANN: *Die Kirchliche Bücher-Censur* ... s. 68–69.

⁵³⁷ Katalog Beckiana (1Theo 5).

⁵³⁸ Katalog Beckiana (1Theo 252).

KNIHA JAKO KOMUNIKAČNÍ MÉDIUM

chů v Mnichově).⁵³⁹ Na dvorech českých a rakouských šlechticů se s podobnou praxí setkáváme až ve druhé polovině 17. století, ostatně nevyloučené zakázané knihy měl ve své osobní knihovně i pražský arcibiskup Antonín Brus z Mohelnice.⁵⁴⁰

Ze skladby náboženské literatury je zřejmé, že Hieronym Beck se záměrně vyhýbal nákupu protestantské teologické literatury a těch několik knih, které přesto vlastnil, vyloučil do samostatného oboru a umístil na nejméně čestné místo posledního oboru knihovny. S vyloučením nekatolické literatury se znovu setkáváme až v katalogu knihovny Heinricha Wilhelma ze Starhembergu z roku 1632, který zachycuje uspořádání knihovny po jeho konverzi ke katolictví o dva roky dříve. Je ale zajímavé, že nekatolické knihy zařadil hned za knihy katolické mezi první obory své knihovny.⁵⁴¹

Zmíněný „protestantský“ oddíl ebreichsdorfské knihovny však nebyl ani v nejmenším definován *Indexem zakázaných knih*, který Hieronym Beck vlastnil. Zařazení do tohoto oddílu určovalo pouze nekatolické a zároveň teologické zaměření díla. Kromě několika luteránských spisů sem byly zařazeny například spisy Jednoty bratrské, ale také práce Johna Wycliffe či známá obrana hebrejské literatury Johanna Reuchlina. Obě díla se sice nacházela na *Indexu zakázaných knih* už od padesátých let 16. století, důvodem pro jejich zařazení však Beckovi nebyl samotný *Index*, nýbrž skutečnost, že byla vnímána jako bezprostřední zdroj a předchůdce

⁵³⁹ ŠAMURIN: *Geschichte der bibliothekarisch-bibliographischen Klassifikation* ... s. 133. V Mnichově byly nekatolické knihy separovány od roku 1578, viz SCHOTTENLOHER, Karl: *Die Zensur-Eingriffe in der Münchner Jesuitenbibliothek im Jahre 1578: Beitrag zur Geschichte d. Tridentiner Index*. Harrassowitz, Leipzig 1939, s. 65.

⁵⁴⁰ SKYBOVÁ, Anna: Knihovna arcibiskupa Antonína Bruse z Mohelnice. In: POLIŠENSKÝ, Josef – SMAHEL, František (edd.): *Knihstisk a kniha v českých zemích od husitství do Bílé hory. Sborník prací k 500. výročí českého knihtisku*. Academia, Praha 1970, s. 250.

⁵⁴¹ Berlin: Staatsbibliothek (MS Catal. Fol. 48). KOHLER: *Umfang und Bedeutung historisch-geographischer Werke* ... s. 230. HEILINGSSETZER, Georg: *Heinrich Wilhelm von Starhemberg (1593–1675). Ein österreichischer Adliger der Barockzeit*. Dissertation, Universität Wien 1970, s. 88.

RYTÍŘ A INTELEKTUÁL

protestantské dogmatiky. Řada zakázaných knih (a to i uvedených ve vydání *Indexu*), které Hieronym Beck vlastnil, byla totiž zcela běžné součástí dalších oborů jeho knihovny, a to včetně teologického. Vyloučena nebyla například protestantská vydání patristických autorů a biblí, přestože některá z nich na *Indexu* rovněž byla. Kromě výše zmíněné anglické bible, která rozjiřila vztahy s vídeňským biskupem, Hieronym Beck vlastnil i do klasického teologického oboru zařadil například zakázaný luteránský překlad bible do španělštiny, takzvanou Medvědí biblí (*La Biblia, que es, los sacros libros del Viejo y Nuevo testamento*).⁵⁴² Sběratelství biblí v různých jazykových verzích bylo totiž, jak jsem se již zmínila, mezi majiteli šlechtických sběratelských knihoven prestižní záležitostí, a to bez ohledu na náboženské vyznání.⁵⁴³ Ostatně Hieronym Beck se ve výše zmíněné žádosti o vrácení zabavené knihy v angličtině o svém úsilí získávat bible v různých jazycích výslovně zmiňuje.⁵⁴⁴

Je tedy zřejmé, že *Index*, který si Beck opatřil, mu nesloužil jako pramen pro vyhledávání a případné vyloučení zakázané literatury. I pokud pomíneme zmíněná zahraniční prohibita a knihy ocitnuvší se mezi zakázanými až v roce 1596, nacházely se v ebreichsdorfské knihovně více než dvě desítky exemplářů jednoznačně uvedených také na *Indexu*. Jedno se například o práci Laurentia Vally o svobodné vůli, četná vydání spisů Giovanniho Boccaccia, jež patřily k Hieronymově oblíbené četbě v mládí, básně Clémenta Marota nebo Marcoliniho, které se ocitly na *Indexu* kvůli protináboženským veršům. Z přírodovědných prohibit vlastnil Hieronym například práce botanika a teologa Otto Brunfelse a Konráda Gessnera, z geografické a listopisné literatury práci Jakoba Zieglera nebo apodemicou příručku Theodora Zwingera. Vedle několika historických děl to bylo i několik spisů z nábožensko-filozofického oboru, například práce židovského konvertity a mystika Paula Ricia nebo Guillaumea Postela. Na *Indexu* se od

⁵⁴² Katalog Beckiana (1Theo 6).

⁵⁴³ SHEVCHENKO: *Eine historische Anthropologie des Buches* ... s. 281.

⁵⁴⁴ WIEDEMANN: *Die Kirchliche Bücher-Censur* ... s. 68.

KNIHA JAKO KOMUNIKAČNÍ MÉDIUM

roku 1564 nacházelo rovněž kázání maďarského evangelického biskupa Istvána Beytheho, který udržoval blízké kontakty s Carolem Clusiem a Balthasarem Batthyánym.

Při recepci „zakázané“ literatury možná měly význam (alespoň v některých případech) osobní důvody. Překvapivý je například Beckův nezvyklý tolerantní přístup ke spisům všestranného myslitele Guillaumea Postela, jehož díla se ocitla na *Indexu* už v padesátých letech 16. století.⁵⁴⁵ Hieronym se s Postelem možná i osobně znal: teoreticky se sice mohli seznámit již v Benátkách v roce 1546, ale pravděpodobně je, že se setkali až ve Vídni v roce 1553, kde Postel na pozvání Ferdinanda I. působil na tamní univerzitě. Beck vlastnil hned pět Postelových děl včetně proslulých spisů *Abconditorum a constitutione mundi clavis* a *De orbis terre concordia libri*, v nichž autor představoval svou ideu univerzálního náboženství, v němž měli své místo jak křesťané a židé, tak muslimové.⁵⁴⁶ Více než nadstandardní zastoupení Postelových děl v ebreichsdorfské knihovně je však natolik zajímavou skutečností, že Hieronym zařadil Postela v katalogu mezi takzvané „patres“. Ze soudobých teologů bylo tímto způsobem označeno jen několik osob, jichž si Beck osobně vážil. Spojovaly je nesporně také další oblasti: Beck se podobně jako Postel zajímal o původní syrské biblické texty a život křesťanů v turecké říši. Z Beckových letných poznámek v dochovaných knihách se také zdá, že mu mohl být – podobně jako Postelovi – blízký nedogmatický přístup k náboženským otázkám.

„INTELEKTUÁLNÍ SÍŤ“ HIERONYMA BECKA
V ZRCADLE JEHO KNIHOVNY

Rekonstrukce literárních a intelektuálních vztahů Hieronyma Becka je kvůli nedostatku archivních pramenů poměrně složitá. Za hlavní zdroj informací v tomto směru dosud sloužily především údaje z rodinné kroniky Becků a Hieronymovy sbírky portrétních

⁵⁴⁵ PETRY, Yvonne: *Gender, Kabbalah, and the Reformation: The Mystical Theology of Guillaume Postel 1510–1581*. Brill, Leiden 2004, s. 45–46.

⁵⁴⁶ Katalog Beckiana (1Theo 55, 304; 6Hi 118; 7Art 25; 5Kunst 13).

j
ečm
erTak kamarádky
a luláky do

A? Ne, opravdu ne, tohle se po vás nechce. Pouť po české erotické literatuře (kniha *Ve sladké tísní klína. Erotika v české literatuře od počátků po dnešek*) je v roce 2016 už jen takovým bylinkovým vývarem plnicím úplně jinou roli. Uklidňující.

Dneska vládnou prostorám pod peřinou, pod ubrusem úplně jiná témata, o kterých bychom to před 30 lety vůbec netušili. Dneska se zakázanými slovy stávají výdobytky Francouzské revoluce, lépe řečeno všech těch, kteří na ni zaseli. „Delegování moci“ nebo „svoboda projevu“ jsou tím,

čím bývala píča a čurák. A erotické třeštění nahradila politická korektnost.

Ta kniha je zajímavá z jiného pohledu. Uvědomte si, že všichni ti naši mudřeci vždy popisovali osu života od narození po smrt, jenže v mnoha jiných kulturách a uplynulých staletích byly na koncích té osy Eros a Thanatos.

My jsme je tady v našem podřipském prostoru úspěšně zakopávali pod postel, aby tím jako přestaly existovat. Že tomu tak bylo za Habsburka, to je celkem pochopitelné, že to bylo i za Masaryka, tak to je jasné všem, kteří chápou, že první republika pře-

O co se hraje pod stolem

Zákony erotiky jsou složitější než zákony mechaniky
Richard Lewinsohn

I Stalo se to v lednu 1924. Mladický básník Jiří Wolker zesnul na tuberkulózu. Poslední rozloučení se konalo v jeho rodném Prostějově. Na pohřeb se sjeli i nebožtíkovi literární soupoutníci. Po obřadu pozvala všechny paní Wolkerová na smuteční hostinu. U stolu seděli Seifert, Biebl, Hora a mnozí další včetně usazené básnickovy dívky, jež ještě před chvílí kráčela za rakví zahalena v černém závoji.

Po večeři si vzala slovo Wolkerova maminka. Povstala a počala jímavě hovořit o svém synovi. Nakonec se obrátila k dívce ve smutku. Naléhavým hlasem ji požádala, aby se na památku Jiřího a jeho lásky vzdala světského života a vstoupila jako řeholnice do kláštera.

V tu chvíli sáhl básník Konstantin Biebl pod stolem dívce na koleno. Zastavme tu ruku na okamžik. To gesto nesměřovalo ani tak proti básnickové patetické matce, či dokonce proti Bohu, jako proti smrti a jejímu svatořečení. Bylo to přitakání životu se všemi jeho „veselými tkáněmi“ a „hydraulikou lásky“. Rozhodně to nebylo nic proti Wolkerovi. Ten s tím neměl už nic společného. Ale jistě šlo o gesto namnoze opovážlivé, pohoršlivé a nemravné. Gesto překračující meze a způsobu. Gesto, jež tak často zakládá dynamiku moderního umění.

Jde tedy svým způsobem o klíčovou scénu české literatury? To sotva. Ačkoli můžeme si představit, že u té smuteční tabule sedí ještě další kumpáni – Nezval, Halas, Vančura nebo Teige – a jejich ruce se setkávají pod stolem na kolena té černé nevěsty. A z minulosti i budoucnosti přibývají další a další nenechavé dlaně literátů, kteří také touží sevřít nožku uplakané krásky. Nejde tedy o scénu

a kamarádi, čičinky vyčkávací pozice

vzala z Rakouska-Uherska téměř vše, včetně hrané upejpanosti a úzkoprsosti (komické na tom je, že prvních deset let promaňovalo svobodné Československo své kapacity v boji proti habsburské myšlence, i když na druhé straně barikády bylo úplně prázdné). I za německé okupace ta prudérnost zapadá do germánského nadlidství. Ale že to celé sakumprásk převzali i karlínské rudokožci a vydrželo jim to téměř až na Letenskou pláň na sklonek roku 1989, to je směšné. Záhada to ale není, v některých oblastech si „socialistický komunismus“ přikrádal myšlenky, kde mohl, třeba z křes-

ťanství se dalo použít (zneužít) téměř vše. Takže i když je socialistická revoluce složena z jednotlivých revolucí všech segmentů lidského společenství, pro sex to jaksi neplatilo. Tady v tom punktu jsme zůstali pevní a zabetonovaní.

Kniha *Ve sladké tísní klína. Erotika v české literatuře od počátků po dnešek* je dokladem toho, jak málo toho v české literatuře vzniklo (vzhledem k tomu, že tady tvořil téměř každý, kdo zachytil vábení Kalliopé, Euterpé či Erató (více si jich nepamatuju). Nebavíme se samozřejmě o anonymní tvorbě, „lidové slovesnosti“.

A potom, zajímavé také je, kdy v poslední kapitole není, i když by tam samozřejmě měl být. Rodiny stydlí se za díla svých otců (matek) či dědů (báb) jsou vždy na stráži a pořád stojí u barikády, za kterou by mohl číhat Hasburk. Čestná stráž prudérie.

A že to celé (knihu) uvádí opět výtečná předmluva Jana Nejedlého, to už je taková sázka na jistotu. Protože Jan a Zdeněk Nejedlí jsou opravdoví dědici velkých tradic českého národa.

Martin Jakub

63

Egon Erwin Kisch

Pasák

Jaroslav Chrapot osíří. Rozhlíží se plaše, takže všechny hned poznají, že je nezkušený, a ucházejí se o jeho přízeň. „Šel sem, hezounku,“ svádí ho jedna a chce ho chytit za bradičku, jiná mu jde po ruce a chce se k němu přitisknout, ostatní pak s ním jen koketují ohnivě svůdnými žhavými pohledy nebo na sebe upozorňují tím, že mu pouštějí kouř z cigarety do tváře. Jaroslav odstrkuje všechny. Všechno se mu hnusí. Co vlastně? Nedovede to vyjádřit, to všechno dohromady v něm vzbuzuje odpor. Neuvědomuje si ani jednotlivosti toho všeho. Neví, zda to je ten dusný pach po potu a voňavce, který ho hned při vstupu udeřil do nosu, či vtíravé pohledy temně podmalovaných očí nad červeně naličenými tvářemi, vyzývavě křiklavé empírové šaty s hlubokým výstřihem, aby bylo vidět ňadra, a tak kraťounké, aby vykukovala kolínka, zda je to svádivé, okázalé temperamentní pohupování k rozvrčestnému orchestrionu, nestoudné a ponižující rozjaření, kterým uvítaly ženy jeho společníky, když vešli, či pramínek sodové vody, který vytryskne z láhve do skleničky po stisknutí páčky. Neví, co z toho vyvolává jeho odpor, neboť to vnímá svými smysly všechno dohromady.

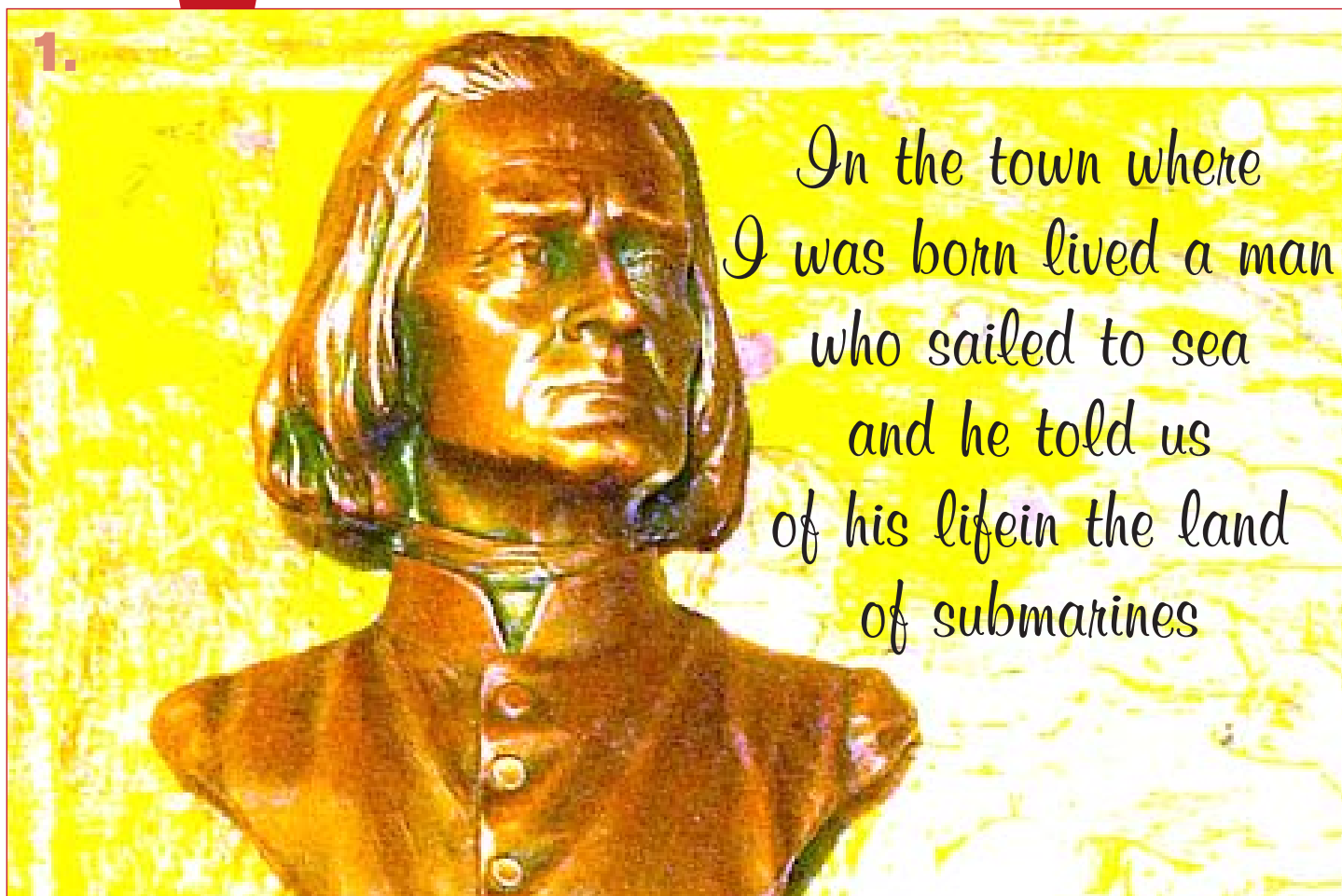
Vedle něho sedí jeho společníci. Jednoho si přivine k sobě ta jeho nahými pažemi, druhá položí svému nožky na kolena, prostě dívky mládence svádějí a mládenci nechťejí zůstat za nimi, a tak je ohmatávají a sprostě vtipkují. Přitom mrkají po Jardovi a z jejich výrazu lze vyčíst sebevědomé: No, to koukáš? Neustále a znovu popichují ženy Jaroslava, který se jim jen stěží může ubránit tím, že dává najevo svou nechuť a že si plaše odsedává. „To je

139

Liszt a Wagner...

ve městech v Piešťanech

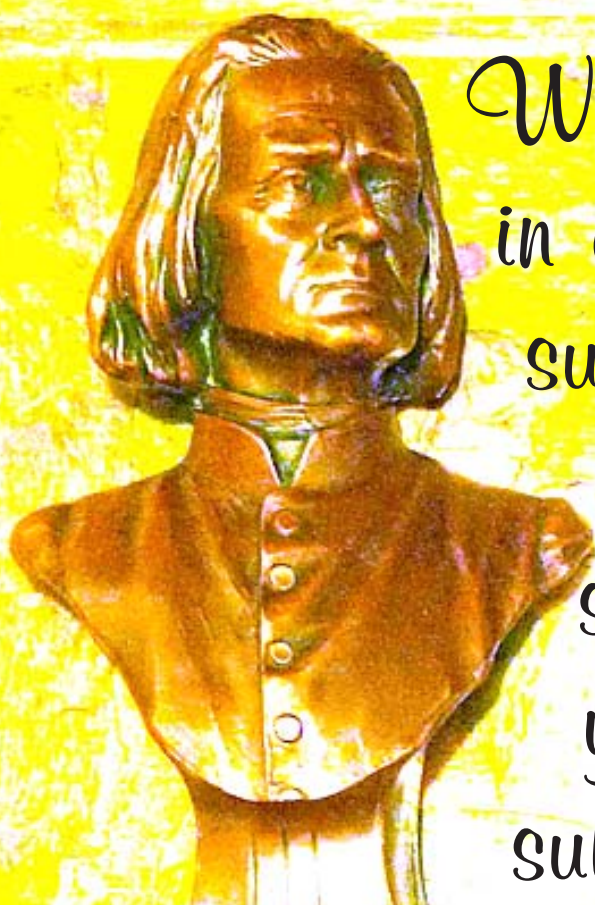
2.

So we sailed up
to the sun till we
found the sea of green
and we lived beneath the
waves in our yellow
submarine

3.

We all live
in a yellow
submarine
yellow
submarine
yellow
submarine!

Welcome drink **Tomáš Čada**

Tomáš Čada, foto Jitka Hanušová

Welcome drink

Zdravím
Cizinče
Je-li tvá duše přímka
mé srdce je
klubko hadů

Usaď se
Pohovoříme o cestě
O závodech
ke dnu
pánevnímu
O síle
myšlenky

Třesu se
Vidíš?
Můj strach hází
prasátka po stěnách
kontinentů Však
co je bez chvění
není pevné

Usaď se Usaď
Vím vše ~

O lásce?
TAKY
taky

Přihni si z mé číše
sebenenávisti
Pokuřme společně
ždibec předsudků
Má zem nabízí
nejlepší sklizeň

Prokuřme se tradicí
k čistým kavárnám
k sterilním dopravním prostředkům
k přepjatě zbytnělému studu
k vysokým pecím
v nichž planou hvězdy
Ty věčné bludice
Ti věční Židé

Třesu se
Vidíš?
Ale to není strach
To je radost
To je jarost
Jaro zloby pučí
Jaro / Bez / Naděje
Chřípí jak chrti
jdeme po lizu

Nameleme
starý kontinent
na krásné panny
Zase poteče krev

Vím Vím
Moc mluvím
Jen neodcházej
Prosím
Cizinče
Když se teď
známe
Potřebuji tě
vyhánět

Cizinec klidně
usednuv v trávu
vece:
Víš, kdo jsem já?

Víš, kdo jsi ty?

Jsme jakés lidské
předměty
A já ---
Nechci žít
potrat
--- a ty?

Tomáš Čada (1985, Jihlava) Redaktor Literárně-kulturního časopisu H_aluze a knižní edice H_aluze. Společně s básníkem Josefem Strakou se více jak tři roky podílel na literárním a kulturním programu Domu čtení v Praze. Spolupracuje na organizování mezinárodního festivalu Den poezie. V opavském nakladatelství Perplex vydal sbírku Spodní patra (2013, ilustrace Antonín Handl). Publikovaná báseň je z připravované sbírky Vše o lásce.

Básně Dušan Šutarík

stráca sa

kosa bledne v rysovi
kráľ sa navracia k medúze

stráca sa v zavesení
žiadna bolestínska vrava

zubami k vysloveniu pozdravu

rozkladať dych
vrece rozrezať

lekno na streche vlaku
viem: spánok je priblížený

skúsiť sa vykresliť lingvisticky presne
plný hluku

zašijem vlastné ústa oblohu
dosiahnem bezfarebnosť

kosti mlčia o tajomstve

Dušan Šutarík

netaktné detstvo presahuje
všetkým čím som bol: zo stoličky len kúsok
možno však niečo opustiť
nevychovávať alebo otáčať

trčať z rokliny ako plameň

maska pod tlakom hurikánu uplynie
keď doskočím na tvoje rozodraté prsty

~

vietor privial telá rozhryznutých

vypochodoval bľabot mäsožravých lesov

v ten deň bola presvedčená
o svojom obklúčení

korenie môže byť lepšie ako chrasta

od tej doby je streda
v útrobach otcov meravé mraveniská

hríb poznal tvoje meno
obrovský mrak
navrhol architekt ovocia

stíchol až s odletom prvej sovy
boli to zbytočné krajiny
zlosť vybúrená na oku

nestíha starobu

zanechaný chcel sa zbaviť tých mesiacov
všetky smeti demontovať
mostom preháňať víchricu

čo tečie a uzlí sa len v určitej nohe

mesto prehodí postupne hladne

predbehnúť záhadu
amputovať

opasok na konci palice
vytvára stret
zvýrazňuje líce

zvrátenosť nemého
ostáva za ozvenou.

rôzne polohy

útrokami vedie cesta

naučil sa každokrvnosti

trosky putujú do ság
zaodeté kde sa prepadá
hráčom na oslavách

zlievať blato z klobúkov
zlievať naše s dešpektom
vlastným

žranie je proste vyslovené
očakávajú
lovca a lovca

až zostanú len tie

dužinou dym
vrátenie pravého mena
zostali v izbe

stiahnuté podnebie
premlčať kyticu odloženou rukou
koktať odloženým

mýlka smiechu: vyhánanie misiek

už štóla do seba schúlená
v sebežlči vykrajuje: je dobré nič netušiť

kolísal kašeľ

kolísal kašeľ

radšej v niečom
radšej prechádzal

vôkol drevených

zadíval sa ponad aortu
snáď pod prahom

ale tu neprežiješ

Šel po ulici očař **Vít Kremlička**

Vít Kremlička
s vlastnoručně vyrobenými
woblery na chytání štik

Zkuste rýmovat smrt*(památce dr. Jindřicha Pokorného)*

Každého potká jednou smrt:
ať světec je, anebo zmrld,
naposled pšíkne, pustí prd;
pryč ze života! Jen kolenovrt
žít chtěl by věčně jak v drnu krt!

Někdy se zvláštně osud zvrť:
ctnost vylepšil kazimrd,
sirkaře přilákal ropný vrt,
nervózou rozchvěje tě chrt;
v rozmachu lidský úděl škrt.

Kouzlům života podlehne i šprt,
srab zatouží být někdy hrd
a krále občas lid bujně zprd.
Tak zkuste rýmovat smrt...

Zasmrděly kanály

Zasmrděly kanály, zasmrděly stoky
Kam jste se poděly, moje mladé roky

Kam bysme se poděly, do prdele, pořáde jsme s tebou
Tak jako jebáky s puberťákem jebou

Šel po ulici očař

Šel po ulici očař
A proti kráčel močař.
Povídá močař očařovi:
„Je tady průjezd, nebo křoví,
Kde bysem učinil potřebu?“
Očař se pověsil na skobu.
Hnedle tam utíkal trotlař!
Vtom proti kráčí kotlař
A ptá se zčerstva trotlaře,
Jestli je někdo na faře?
„Tam bude leda duchař,
A kdyby ne, tak zapař!“
Když tohle uslyšel pitkař,
Běžel tam, kde sedí řitkař,
Vzal sebou alespoň hoblaře,
Když poblíž nebylo špinkaře
A říká: „Takové nadělení
Není na žádném oddělení!“
Tím skončilo slavné koncilium
A všichni byli za lilium...!

O

ve
s

Move to domů **Michaela Keroušová**

...

V okamžiku kdy odbýjelo poledne
nebe nad Veletržní zčernalo a rozčeřilo se
tisíciokřídłym ptačím hejnem
Zvrátila jsem hlavu k monumentalitě
a nevšimla si vážnýho holuba
kterej pomalu přešel po přechodě
Když okamžik odezněl svítila zase červená

Michaela Keroušová

...

O půlnoci v přístavu zpívají sirény a vodní ptáci
maj hlavy složené na slepém rameni Vltavy
Viděla jsem jak se bdělejš holešovickej jeřáb
bleskurychle sehnul a z paluby lodi
sezobnul toulavou kočku
Na černý vodě se ještě chvíli
houpal stín jeho tenkýho krku

...

Pomohla jsem tonoucí mouše
vydrápat se na vzduch Teď ji sleduju
jak otřeseně vydechuje na okraji hrnku
a na křídlech jí zasychá černej čaj
Na hladkou plochu chleba s máslem
namaluju medem obličej vlídný madony
zabouchnu dveře a do práce jdu hladová
zanecháváje u snídani ty dvě o samotě
aby i moucha měla možnost
poznat dobrotu svatejch

...

Našemu bytu v noci narůstají nové pokoje
obří koupelny a chodby co vedou do zatáček
a přes celý poschodí I přes den jsou někdy dny
kdy v malým 2+1 ty stojíš v obejváku
a já v kuchyni za sedmero řekama
Když volám od dřezu o pomoc
sedmero hor mi ji ozvěnou vrací zpátky

...

Už zase zdánlivý klid
Někdo vysává Štěká pes Hučí výtah
Najednou zkrat
Světla v celý ulici zakolísají Bliknou
Předzvěsti velkejch hrůz vyjdou ven
S úlevou tě vítám ve dveřích
Šel jsi pro mlíko Jsi celej a všechno dobrý
I domy stojej na svejch místech
Jen bábovka se nevyklopila

...

Představuju si svůj oranžovej pokoj
S dírama po knížkách ve velký knihovně
Plnej slunce nebo v modravý tmě
Detail po detailu Obrazy ryb ve dřevě podlahy
Kolečka po hrnkách na piáně
a oděrky od leukoplastu na zdech
Vedle v pokoji se máma kouká na film
a za zádama ten prázdný pokoj vnímá taky

...

Jak nádherný jsou ty dny
kdy po sluncem zalitým asfaltu jdou
spolu z nákupu máma s dcerou
Jejich dlouhý stíny se smějou
a nekonečně protáhlejma rukama
krměj svůj miniaturní hlavy
kopečkovou zmrzlinou
Monstrum – jen čtyři nohy dvě chapadla
a uprostřed je to srostlý protože
tašku nesou každá za jedno ucho

Michaela Keroušová:

Básnířka, textařka, copywriterka a sběratelka pivních zátek. Vystudovala
Tvorbu písňového textu a scénáře na Konzervatoři a VOŠ Jaroslava Ježka.
Absolvovala autorským dvojalbumem, na kterém se podílelo pět různých
skladatelů a jehož součástí je sedmidílný pohádkově-hororový cyklus
Pouť nešťastný Kláry (www.bandzone.cz/misakerousova). V roce 2012 ji
vydalo nakladatelství Za tratí sbírku Nemístnosti, za kterou byla
nominovaná na Cenu Jiřího Ortena.

O

ve
s

O pozůstatcích lidí, zvířat, míst a citů **Silvia Ronisová**

Silvia Ronisová se narodila v roce 1985 v Bratislavě.

Od pěti let žije v Praze. Na střední škole vystudovala

malbu. Nedostudovala Teorii a kritiku na pražské

Divadelní fakultě AMU.

Věnuje se překládání, malbě, psaní.

Silvia Ronisová

• • •

S každou vločkou a z každé z nich
chtěli si postavit sněhuláky, jichž by byl plný svět
Malé sněhuláčky velké asi jako malíček dítěte
možná to byli podvrženci, potomci liliputánů
nebo jen ptáčci, co už nechtěli být sami
Seděli na větvi a pohupovali nohama
možná to nebyli ptáčci
Třeba to byly nějaký drzý holky
co zapomněly na pomíjivost
A možná se to vůbec nestalo

– Jo, tak sněhuláčků se ti zachtělo, ptáčků!
pravil rozezleně otec
– Leda pár facek dostaneš, když budeš myslet na blbosti.
A bylo vymalováno.

• • •

O tom, co už není
o tom, v co nevěří, že bude
O pozůstatcích lidí, zvířat, míst a citů
O stesku provázeném povzdechnutím
O tichu a prázdnotě
A kdyby náhodou nebylo nic, ale něco, co pak s tím?
Kdo by hluchého a slepého miloval?
Vždyť by o tom ani nevěděl
Nevěděl by, že existuje svět nebo mlha nad mostem
Nevěděl by, že raci nejsou jen mýtickými stvořeními z dávných dob,
že lidé nevymřeli a pijí zase víno,
Tak jako kdysi, když ještě žil

Jaro

Prý nastalo jaro
říkali u vedlejšího stolu
Nejvyšší
klopil zrak
a zapisoval skóre
Ne Bůh, jen nesmělý popleta
Byl leden
ale jaro bylo taky

Zda-li

Zda-li má význam říkat zda-li
ptal se jeden druhého
nebo se neptal
protože byl sám
A možná právě proto
se zeptal znovu
zda-li

Otec

Čemu víc bys mě chtěl naučit?
Proskakovat obručí už umím
řekla dcera otci
Pilná holka, pravil otec a odklepнул si na její stehno
že prý to dobře uvařil a byl tak pyšný
Pak si zlomil nohu a všechny zuby si vylámал
A plátek sýra s andělíčkem nesmrđěl
ani ten sýr, ani andělíček, otec trochu
Vše bylo jak být má

Pomoc

- Bojíte se?
- A pomůže to?
- Chybí Vám něco?
- A pomůže to?
- Jste šťastný?
- A pomůže to?
- Umíte počítat do patnácti?
- A to smím?
- Umíte chodit?
- Ne.

• • •

Kde se dalo
se nestalo
nebo stalo
že schody končily
pod schody
že dešť se
dočkal jen deště
A nohy se mýjely
jako ti dva
o století

Kdyby

Letěli dva holubi
přistáli na střeše
mohli být i tři
nebyli

Báli se snad
přesto pokračovali
A nebe bylo modré
ne dost na štěstí

Smáli se
ale bylo jim do breku
Dívali se a neviděli
nebo nechtěli

Aby nezemřeli smutkem
z okolností
a všech kdyby

Poznámky pod čarou **Petr Středa**

1)

Poznámek pár
jen tak na okraj
jaksi mimochodem
titěrným písmem
na spodku stránky
za hranou obzoru

kam pohledem zabrousí jen ten
kdo dopátrat chce se -
čeho?
kdoví

2)

Nevstoupíš dvakrát do téže řeky
řeka není stále táž
plyne a mění se
avšak ne natolik
jak si lze leckdy přát

stále tytéž pusté břehy
tytéž zátočiny se smrdutou vodou
možná stále jinou
leč stále stejně hnusnou

ztrácí se jen hezké
hnus zůstává

3)

Snaž se ze všech sil
napínej nervy k prasknutí
a třeba se zalkni žlučí

hlavou díru do zdi světa
beztak nikdy neprorazíš

schůdnější bývá ji obejít

4)

Bezskrupulózní přímé
bezohledně upřímné
bezcitně netaktní

kruté bez zábran
nezatížené morálními pravidly
sobecky sebestředné

blaženě čisté
nezkažené dětství
věk nevinnosti

5)

Leden voní novotou
chuť dělat vše jinak
znovu začínat
s hlavou plnou plánů

rok uplyne jak voda mezi prsty
ze vzdušných zámků zbydou
jen trosky
chuť vystřídá únava
elán poznání
že se zase nic nezměnilo
ani nezmění

6)

Jaro je tady
kam pohlédneš raší
dopravní omezení
stavbaři vyrazili do ulic

jaro je tady
před kavárnami
vykvetly předzahrádky
po lučinách burácejí
sekačky technických služeb
na polích zlátne
a smrdí řepka Babišovka

jaro je tady
příroda se probouzí
alergická sezona začíná

7)

Nahlíženo optikou poezie
prožívám naprosté banality
velkých témat
či dramát se nedostává

potvrzení dávno známé skutečnosti
život je stereotypní sled
banálních skutečností
vymezený dvěma nezvratnými
body obratu

převratnými
avšak natolik samozřejmými
že rovněž banálními

8)

Nic nového pod Sluncem
vše zůstává při starém
dle očekávání nic se nemění
ani nikdy nezmění

život zvolna ulpívá
v bezčasí
strnulé nehybnosti

vlastně všechno v nejlepším pořádku
jen roky mechanicky plynou

jak řeka mrtvou krajinou

9)

Nic než bezmocně přihlížet
jak tupé stádo za radostného pokřiku
žene se do záhuby
beztak nelze

jen zaujmout pozice
za které se člověk nebude muset
sám před sebou jednou stydět

O

ve
s

Tučně Velká Noc a další texty **Karel Vepřek ml.**

Karel Vepřek ml. se narodil v Kutné hoře. Vystudoval VOŠ Konzervatoř Jaroslava Ježka, obor tvorba písňového textu a divadelního scénáře. Žije v Praze. Nejradyji však píše ve vlaku cestou (tam i zpátky) na chatu v Orlických horách, kde ponejvíce bloumá a chodí Žamberskými lesy. Pracuje jako drtič větví.

Karel Vepřek ml.

Tučně Velká Noc

1.

Kam jdete?

Velká noc, pane budu dnes přes noc meditovat

a odkud jdete?

no...od Švejků

víte tam mají široko daleko nejlepší pivo

a mají tam jakbychtořek

krásnou...opravdu velice pohlednou, mladou, hbitou servírku

to je radost se na ní dívat jak pluje tím lokálem

to je fotbal

ona běhá jak po hřišti a všechno zvládne ve všem má přehled

a udělá mi ještě s plným lokálem topinky!

představte si to není nic lepšího já je tam chroustám už leta

kuchyň je zavřená, ona všechny obslouží a pak řekne:

dejte mi patnáct minut já vám ty topinky udělám

není nic lepšího

totiž

než topinky s rajčatovým salátem a jejich desítka

to říkají i číšníci vod jinejch hospod

tak nashledanou nashledanou

dobrou noc

zítra na pravoslavnou

mši.

2.

Tak jaká byla mše?

jdete zas od Švejků?

no byl jsem tam byl jsem tam

na obědě

každý desátý mám zdarma

mám takovej lístek a tam si je nechávám napsat

a pak jsem si dal topinky

už zase?

no ty já můžu furt

ale tyhle svátky víte

nějak mi to klouže mezi prstama

dal jsem si tam malou slivovici

pár kapek za padesát korun!

ale nejsem ten typ co musí pořád pít

pít pro pití a mše od pěti

byli tři a tak jsem si řek du do Lapidária

to je kousek od toho kostela

jenže Lapidárium zavřený!

tak jsem šel do čajovny a čaj vynikající opravdu vy-ni-ka-jící!

srkal jsem ho a pak

už bylo pozdě

a co teď doma

možná parádní slovo opravdu parádní

mluvené slovo budu poslouchat

Corbisier o duchu stavby

kdybyste chtěl můžu vám zapůjčit

a na mši musím

snad zítra už konečně jít.

3.

Pane

nikde jsem mši

nakonec nestihnul

Byly to vskutku požehnané

opravdu požehnané

velikonoce.

Křehounek

Chtěl bych mít dům

jen z voňavýho mechu

hebkou a měkkou

postel měl bych střechu

klidnou a tichou

pěšinou bych přicházel

lemovanou kapradím

a zvuky

/:jen ze zvířecích těl!:/

město lidé zesilují

všemi svými činy

duši mou tak vysilují

vnímám jak plivají sliny

a zvuky

skřípání tramvají

a zvuky

lidé v nich chrchlají

/:jak ze zvířecích těl!:/

Moli

Celý dny
chodím po bytě
a po zdech rozmazávám
molí těla

a ty když pak přijdeš domů
jen naříkáš
jen naříkáš
nad flekama

i když já zabíjím jen ty
co dělaj do lásky lepty lepty

v posteli mně pak hladíš
spíš prsty si vo mně jen votíráš
cejtim to jak chladíš
mezi naší kůží (na prstech máš)
molí popel

díváš se flekama
díry nevnímáš
dívám se dírama
fleky nevnímám.

Na zadní sedačce seděl Leden

Když se vezeš, cejtíš každý jemný přibrzdění
v dutý hlavě propláchlý chlastem.

Stop!

Lod prudce narazila na prázdno.

Na bílou čáru

před toporně se viklajícím semaforem.

Nejseš nic v přemačkanejch autobusech,
zvracejících cizí lidi po zastávkách.

Jseš jenom další obětí bouřlivý masáže na zadní sedačce.

Koukáš všem přelétavě do tváří a odnášíš si ostřej otisk jejich očí.

Dívají se bajonetem.

Námořníci bez moře

veslujou zbraněma očí po kajutě

po šedivým venku jen trochu vnímaj co se tam opravdu děje.

Noha přes nohu už se ti neprokrvuje.

Vzpomínáš, jak sis jednou taky takhle vyšel ven a na zmrzlou hlínu,
tvrdě dopad jsi s gumovou nohou, co sis přeležel.

Ptáš se pak jestli je tvoje tělo fakt tvoje.

Necejtíš nic než jen kostrč,

každou vibraci, pohyb autobusu
a uvnitř kolem
smích
vyhublých koster pubertálních
vrací ti na ně maso.

Pozadu

pozadu jedeš tratí
s rámem okna
nevíš s očima ohraničenýma
co vepředu tě co
metr tě čeká
štěstí, smůla, děti
cejtíš jen závany, tlaky
spojiješ je sešívaš
drobounkou jehlou
jemňounkou nití
tvým vším co máš

Pocity

a

Bytí

a víš, že nebe je nejvyšší

tam kdesi byl v dětství

tam kdesi byl v dospívání

tam kde si

v cizím kraji ve vztahu k současnosti

a je jedno jestli to bylo

v nejhnusnějším městě bez kostela

bez náměstí

bez přírody

bez lidí

k srdci ti v tomhle věku přiroste i maringotka u skládky

znovu vyvoláváš si ty

pocity

a

vnímání

bytí

v tom důvěrně cizím kraji

to je tvůj nejcecnější majetek

nesdělitelné slovy

mraky vzpomínek

sešitý v nejcitlivějším období

a přece to neni žití z minulosti
jen znovu navodit se snažíš ten stav
kdy jsi byl nejskvělejší
abys byl celý
abys byl
a mohl se dělit.

Tam (je život nová aplikace)

Mládež jede do přírody
a na kolenou svítí
erpégéčka
vod ježíška
v tabletu a smartphonu
anebo k sobě energicky
zážitky si střílejí:
o lovu medvědů
hitlerovou motorovkou
o uřezanejch hlavách
řezníkem krkovičkou
o nesmyslně umístěným
checkpointu v underhell
o neskutečně silným návyku
na děsivý lekačky
a že času a energie TAM kámo
nemáš nekonečně
a nejlepší zbraní
sou tam zápalky
(protože neviditelný sráči se ohně bojí)

vedoucí výletu sám
v kupé ladí bendžo
vymýšlí bojovku
sní o táboráku

po výstupu
u stropu vlaku
pár pařmenů, ponechalo
(možná, že naschvál)
nové běžky.

Rozcuchat laň

Zající hnědými žlábký
utíkají, pádí z polí

protože
lidi jedou
lidi jedou
lidi jedou ve vlaku

koroptev s hlavou
jak pštros
se vlaku neděsí
téměř má žízalu

a flekatý pes
polňačkou brzdí škodovku
radostně skotačí před trpícím strojem
na nástupišti kluk (je to dítě nebo snad už muž?!)
v maskáčovém mundúru
si osahává prsty zadní stoličku
a nejhezčí holka Častolovic
nám provoní kupé
sedá si naproti moderní soše
a také kamenní
tím aristokratickým výrazem předstíraného opovržení:

tvář do sebe vcuclá,
sluchátka, mobil

svatá trojice
unášející do fullhájbaroka
jen občasná interakce s vlasy
tak přece uvnitř něco - chce ven
svléká část hadrů
prsa ukazuje jakoby za paravánem
ale sochy se dívají!

a hmatatelný život je pro ně betonová parcela na mihnoucím se nádraží
v uších mají Purcella
ale dívají se!

mají šedivé potištěné tepláky

stejně jako jediná postava
která je duchovně převyšuje
o všechny styly

a která za oknem zůstává stát:
Romka - má mokrá kolena
zírám jak u vytržení
Romka má mokrá kolena!

a lidí ve vlaku ubývá
protože ty v autech a domech
mají kolena permanentně ohnutá
do nejplošších televizí vesnice
takže alespoň my

a nutkání

holce z Častolovic vyčuchat mejkap
uvidět přirozené barvy a hrboly
jakoby omylem si jí sednout na drahé mobily
dívat se špinavým oknem
do zrcátek srních zadků
do pařátů větví stromů
rozdrásat ten klid
a umřít na toxickou dávku vzduchu
cuchající tvář
pro smrt za oknem
pro louže na kolenách.

Hádanka --

Co je u

zdymadla? ←

Řešení:

kůň

Lucie Faulerová

Lapači prachu

(ukázka z připravovaného románu)

Nula

Byla to ta nejhorší chvíle jejího života... tedy kromě všech ostatních. Byla to ta nejhorší chvíle mého života, tedy kromě všech ostatních. Kromě těch, co už byly za mnou a mávaly mi s výrazem spokojenosti z dobře odvedené práce, a kromě těch, co se na mě vesele těšily, přešlapovaly nedočkavostí, vyhlížely mě s vytrčenými bradami a s doširoka se rozevírající náručí.

Jenže legrace je, že zvyknout se dá opravdu na všechno. A tak vás to po čase začne tak nějak nudit. Přestanete se třást strachy, přestanete si hledat nehty z nervozity a na tu facku nastavíte tvář, ještě prstíkem ukážete, kam si to štiplavé požehnání přejete tentokrát, ó ano, prosím, ještě, ještě, plesk z jedné strany, plesk z druhé. A pokud to dost nezabolí, pokud vás to nezaskočí, nepřekvapí, nepodlomí nohy, nekopne do slabin, nesvrhne na zem, nepřizabije a nepřidupne vám to krk, jste dokonce lehce zklamaní... To bylo všechno...? Vážně – tohle? Nic lepšího neumíš? (Pche a palec dolů.)

Tohle byla ale ta nejhorší chvíle mého života. S přehledem. Na plné čáře. Bez debat. (Tedy kromě těch ostatních, to dá rozum.)

Prázdným jevištěm znějí unavené bicí, ba-dam tsss, odklízím se ze scény a zhasínám poslední rozblikanou zářivku.

Jedna

Rušnou ulicí prochází mladá žena, ačkoli ve skutečnosti je starší, než si představujete. Je jeden z těch podzemních dnů, kdy se o slovo hlásí dozvuky léta. Ano, lze říci babí léto, ale byl to jeden z těch podzemních dnů, kdy se o slovo hlásí dozvuky léta. Slunce už nehrálo dost natolik, abyste vysedávali na lavičce v parku, ale ještě to stačilo na procházku jen v tenkém svetru. A v jednom z takových svetřů šla právě mladá žena (kterou si však představujete mladší, než ve skutečnosti je) po rušné ulici. Vlastně jde v kabátě... ne, ve

svetru. Hm. Mladá žena šla ulicí jen v lehkém smetanovém kabátu. Bylo přívětivé odpoledne, tak přívětivé, jak si jen dokážete přívětivé odpoledne představit v jednom z těch podzimních dnů, kdy se o slovo hlásí dozvuky léta.

Byla to štíhlá vysoká žena, ačkoli byla spíš hubená a líně vytáhlá, a její plné rty, i když si představujete zcela mylně smyslné plné rty namísto kachní protáhlé pusy, která i přes lehký úsměv budí dojem dětsky nazlobeného nafouknutí, což nyní pro potřeby vyprávění opomeneme a budeme myslet na to, že její plné rty směřovaly koutky lehce vzhůru, do úsměvu, co byl stejně svěží jako jeden z těch podzimních dnů, kdy s o slovo blablbla. Jen si to představte, tu vlídnou atmosféru, která se snáší na město, když vítr, ani chladný, ani teplý, ani prudký, ani slabý, cuchá její vlasy, roztančí plátěný kabát kolem jejích boků, ani oblých, ani ladných.

Chystala se přejít ulici, zastavila se na obrubníku, zahleděla se do korun stromů na protější straně. Zelené listy se měnily v žluté. Ty v oranžové. Ty v hnědé. Ty v zelené. Tentokrát se mohla usmát téměř okouzleně, jenže představit si tuhle postavu okouzlenou to je stejné jako představit si snít v červenci, jako představit si grizzlyho, co vás hladí po vlasech, jako představit si páry holubů tančících do rytmu samby, mohla se ale usmát téměř okouzleně, pokud přimhouříte jedno oko a to druhé radši rovnou zavřete, okouzleně, když vykročila do silnice, protože myslela na to, že tento její krok je krokem, který symbolizuje naději a odhodlání, je krokem do budoucna, v němž-

A teď to přijde! Už se to stalo! Auto ji srazilo tak náhle, že se ani nestačila ve zpomaleném záběru vyděšeně podívat na reflektory vozu. Ani jí nestačil hlavou proběhnout celý život, ono by toho moc stejně neproběhlo, tak pustý byl jeho obsah. Prostě bum prásk a šlus. Žádné světlo na konci tunelu se nekonalo. Byla tuhá. A krev se poe-

tický rozlévala po jejím smetanovém kabátě a ani lísteček se nepohnul a svět se nezastavil a lidi se nezastavili a auto, co jí srazilo, se nezastavilo, a Země se točila a den šel dál a byl to stále stejně hezký den, stejně přívětivé odpoledne, jeden z těch podzimních dnů, kdy se o slovo hlásí dozvuky léta.

Probudila jsem se na gauči s hlavou vklíněnou mezi opěradlo a sedák. Vyprosti-la jsem hlavu, zvedla ji za pomoci dlaně tak, abych zkontrolovala, kolik je hodin. Měla bych si zapamatovat, které z těch tří hodin, co tu mám (ve vitrině, na truhlici, na zemi), jsou nastaveny správně, protože po ránu člověk může být lehce dezorientovaný a zmatený, a i když se budí vždy přesně (skutečně bez výjimky) v tentýž čas (plus mínus pět minut, pokud nezaspíte nebo vůbec usnete) už pár let, to pak zaváháte, zda je tolik, kolik si myslíte, že je, a zda jste tam, kde si myslíte, že jste. A já myslím, že jsem tam, kde mám být, tedy ve svém obýváku živá a zdravá (hurá) a myslím, že je tolik, kolik má být, tedy šest padesát dva až šest padesát sedm, teda pokud jsem nezaspala nebo vůbec usnula (a pak se probudila). S chřestěním přemístím své zatuhlé kosti do koupelny, do pusy zabořím zubní kartáček s pastou a dosednu na záchod, kde se vyčurám. Pak překročím kalhotky, co se mi svezly ke kotníkům, postavím se jednou nohou na mísu a povolím ventilek na nádržce s vodou. To je má rutina, hodlám-li spláchnout, což někdy (fuj fuj, nechutná, nechutná holka) nedělám. Zatáhnu za špagát od splachovadla, utáhnu ventilek od protékajícího záchodu, seskočím, odplivnu do umyvadla. Tradadá, zářivý úsměv herečky v reklamě na zubní pastu. A jdem se poblít z dalšího dne.

A koupím si smetanový kabát.

Bum prásk a šlus.

Cvak-cvak. Těžko bych věděla o větší slasti po té celodenní maškarádě, po tom vycpávání si mozku plejádou otevírajících se hlav, od kulatých po hranaté, od těch se špičatý-

mi bradami po ty bez brady, těžko bych věděla o lepší slasti po tom několikahodinovém úmorném pachtění se na prknech mojí práce mezi nadřízenými, kolegy a zákazníky (a jejich otevírajícími se hlavami, klap klap), na prknech města, kde žiju, od samošky přes tramvaj až po poštu, na prknech, co znamenají můj svět, skoro neznám větší slast než si po tomhle dni, po dni jako každém jiném, kdy už od vteřiny probuzení odpočítávám jeho konec, skopnout boty z nohou a zahrát si své komorní vystoupení. Takže se dostavím do záře reflektorů, do kruhu ozářeného kuzelem světla, kde se obklopím rekvizitami, které se obvykle po poslední inscenaci nikdo neobtěžoval odklízet. Jdu si sem předvést svou vlastní one woman show, tentokrát na prknech mého mikrosvěta, zapadnu mezi chomáče smetí, kužel světla tu už na mě čeká, míří přímo na pomyslnou značku, kam patří můj zadek a ze které se po dobu celého představení ani nehne. Je to přesně to místo tady, tady u stěny, kam už nedosahuje běhoun s tradičním běžovým vzorem a velkým ornamentem do tvaru kosočtverce v jeho středu, takový ten běhoun, co měly v bytech paníčky továrníků z filmů pro pamětníky. Jeho pocuchané třásně mě šimrají na stehnech. Zadek na parketách, nohy na koberci, hotová anarchie v podlahových sedátkách.

Cvak-cvak. Přesně takhle tu chvíli sedím, před sebou láhev s levným portským a u nohou popelník s krabičkou cigaret. V jedné ruce kovový zapalovač, ten s uzávěrem, co ho palcem pořád dokola zavírám a otvírám, cvak-cvak, otevřeno-zavřeno. Je na něm z malých bílých kamínků vysázená lebka. No, některé kamínky už vypadaly. A popelník je malý kovový kalíšek vsazený do keramické kočky. A portské obvykle upím ze sklenky, velké a baňaté bez stopky, z broušeného skla. Zapalovač jsem vzala před časem z okenního parapetu ze záchodů v práci. Popelník jsem koupila ve starožitnictví. A co se týče sklenice, už si nepamatuju, kde se u mě vzala. Buď to byl dárek,

nebo jsem ho někde odcizila – to by možná objasnilo, proč mám jen jeden kus. Ale taky jsem mohla dostat úhledně zabalenou krabici s šesti, no spíš čtyřmi kusy těchhle sklenic, každá ve svém kartonem vymezeném prostoru. V hlavě vidím, jak jedna padá z kuchyňské linky a štěpí se o dlaždičky, vidím, jak druhá letí vzduchem a tříští se o stěnu, vidím, jak mi třetí klouže z ruky, když ožralá usnu na gauči. Třeba. Příběh mých baňatých skleniček bez stopky. Jen jedna zbyla. Jedna přežila. Ta nejsilnější. Zvedám tu hrdinku do výše a prohlížím si ji. Na dně je zaschlá nachová tekutina, protože tu moje statečná sklenička zůstala od předchozího večera. Blbý, ráda bych si do ní rozlila půl lahve, co tu taky čeká od včerejška, ale ta zatuchlá kapka mě trochu odrazuje. Hm? Jak se tato mladá žena, ačkoli opravdu mrháte fantazií na představu mladší ženy, než ve skutečnosti je, rozhodne? Dolije si do zesmrádlé sklenice, nebo vstane a dojde ji vymýt? Můj vypravěč slyší ohlušující tikot hodin, který vyplnil celý prostor mého obýváku, já slyším gradující bubnování. Tikot utichne stejně jako bubny a já se napiju z lahve. C je správně. Vypravěč znechuceně mávne rukou a na chvíli se zase odklidí, já slyším ba-dam-tsss, džingl, co na komorních vystoupeních laciných bavičů doprovází vydařený skeč. Očekávám i smích a potlesk z hlediště. Ale byl to špatný skeč. Takže břink bác a nic. A pak cvak-cvak.

Ano, mám své obvyklé předměty, které používám, věci, co nosím, jídla a nápoje, co jím a piju. Nenazvala bych je oblíbenými, jen obvyklými. Aby byly oblíbené, musel by jim předcházet proces získávání obliby, musel by jim předcházet proces srovnávání, při němž by si vydobýly prvenství v oné oblíbenosti. Ale to obvykle nedělám. Sáhnu po prvním/nejlevnějším/nejbližším k mojí líné ruce a tomu jsem pak nějakou dobu věrná, dokud nenarazím na jiné, které je v danou chvíli první/nejlevnější/zrovna po ruce. V současnosti je to tedy levné portské, mentolové cigarety, zapalovač s prořídrou lebkou, baňatá broušená sklenice, kočkový popelník. A lampa s červeným stínidlem, která zaručeně pochází z nějakého nacistického bordelu a po které se zrovna natahuji, abych ji rozsvítila, protože na město sedla tma, jak říká můj vypravěč, a vetřela se ke mně okny.

Plumeně ke mně doléhá vyzvánění telefonu. Nejspíš z kapsy kabátu. Je to sestra, nemá cenu vstávat a dojít se o tom přesvědčit. Je to sestra, nemá cenu vstávat a přijmout hovor. Pro dnešek mám telefonování ažaž. Jako každý den. Jsem totiž telefonní operátorka. Už asi čtyři roky. Telefonistky mají prý trvanlivost tři roky, takže přesluhuju. Jsem telefonní operátorka s prošlou lhůtou trvanlivosti soukromé informační linky. Informuji lidi. O všem. Když něco nevíte, neváhejte a brkněte mi. Řeknu vám úplně všechno. Teda to, co se dá najít v našich databázích nebo na internetu, takže jestli chcete ušetřit, prostě si to najděte sami. Řeknu vám, kolik zubů má veverka, v kolik vám jede autobus, jaký je

současný kurz amerického dolaru, která dálnice je právě ucpaná, kolik váží Justin Bieber, jakou pobočku vaší banky máte nejblíže, jaké je číslo na poštu, kolik hodin právě mají v Arunáčalpraděši. Jsem vaše instantní obligátní odpověď. Celý den nedělám nic jiného, než poslouchám, co lidi chtějí, hledají a potřebují. Svět pokládá otázky, já odpovídám. Práce nezbytná jako celá Annina existence, jak si myslí můj vypravěč, v době internetu a maximální dostupnosti všedních informací si tu hraju na všeznáka. Spása ngramotné populace na drátě. Vše vám povím a co nevím, tam vás přepojím.

Od doby, co jsem nastoupila, se několikrát změnila frekvence, s jakou mi na linku padaly příchozí hovory, a mění se i ráz pokládaných otázek. Když jsem nastoupila, volali pořád a ptali se na všechno. Internet už sice využívala většina obyvatel státu, ale přece jenom ne všichni s nim kamarádili a v telefonu ho téměř nikdo neměl. Volali mladí, staří, ti, co internet vůbec neměli, ti, co ho měli, ale neuměli používat, ti, co ho měli, ale zrovna se u něj nenacházeli, ti, co si z vás chtěli utahovat, ti, co byli našťvaní a potřebovali někoho seřvat, ale nebavilo je čekat, až někdo zavolá jím. A třeba jim nikdo nevolá. Tehdy jsem hledala spoje, hlásila počasí, dopravní situaci, nechala si nadávat do neschopných krav, pomáhala rozluštit tajenky v křížovkách, psala domácí úkoly a referáty, přednášela o historických a zeměpisných zajímavostech, nechala si nadávat do neschopných krav, četla programy kin a anotace knih, objednávala lístky do divadla, nechala si nadávat do neschopných krav. Potom se naučili lidi s webem pracovat, část si ho pořídila do telefonu, zjistili, jak jsme drahá linka, takže volali míň, a už jsem z převážné většiny jen hlásila telefonní čísla, dopravní situace a adresy. A nechala si nadávat do neschopných krav. Ale vedení tento jev neunikl, takže se podle toho zařídili. Vyházeli polovinu stáda operá-

torů, protože prodlevy mezi hovory se prodloužily ze tří vteřin na půl minuty, a to si nemohli dovolit platit.

Sice přesluhuji, sice neoplývám sympatickým cvrlikáním, ale mám jisté kvality, které jsou pro teamleadery operátorů považovány za důležité. Jsem prostě jeden z nejvýkonnějších pracovníků, dělám přesčasy každý měsíc, sloužím o svátcích, kdy chtějí být ostatní s lidmi, které nazývají svými blízkými, jsem stručná a nejsem výbušná, takže klidně budu neschopná kráva a nijak mě to nerozhází a hezký den a na slyšenou. Takže moji šéfové visí za hlavou nástěnka s optimistickými kecy a povzbudivými citáty a uprostřed moje fotka pořízená polaroidem, na které vypadám, že mám právě křeč v pravé pěstce obličej, jak se nemůžu rozhodnout mezi zdvořilým úsměvem, panickým hledáním nejbližšího únikového východu a znechuceným odříhnutím, a nad fotkou přišpendlený papír s růžovým nápisem Zaměstnanec roku.

Řeknu vám to na rovinu, tahle práce pro citlivky není. Po pětistém hovoru na konci dvanáctihodinové šichty, kde vám nevrlý důchodce nadá tak, že to ani nemohu reprodukovat, neb sprostá mluva kurví karmu, vám můžou rupnout nervy. A když takhle rupají den co den, začnete trpět komplexem méněcennosti, stane se z vás uzlíček nervů, který nevydrží tlak ze stran volajících, abyste nebyly blbá (tři tečky jako karmická cenzura), tlak šéfa, abyste hovory odbavovali rychleji, tlak manželů a rodiny, abyste fungovali vyrovnaněji, tlak vlastních nervů, abyste se donutili v době volna vůbec komunikovat s okolním světem. A pokud nezvládáte naspeedované fretky, které vám šéfují, nutí vás do teambuildingových hovadin, nutí vás být sluníčkoví a srdíčkoví a táhnout za provaz a blableblbloblu, tak sem vůbec nelezte. Ne, já skutečně nejsem sluníčková a nejsem ani srdíčková a už vůbec vám nezatáhnu za provaz, ale umím to docela dobře hrát, nebo se umím vymlouvat tak chytře,

že mi dávají pokoj. Navíc, nezapomeňte, že jsem ten zaměstnanec roku, já si můžu dovolit určitá privilegia.

Nohou si přišoupu popelník a natáhnou se po krabičce cigaret. A pak cvak, připálit, cvak. Přejedu palcem nohy kočky po oprýskané náprsence. Znovu se mi rozezvoní telefon, tak mě napadne, že moje sestra by ten popelník nenáviděla. Ona by nenáviděla celý můj byt, ale nedala jsem jí k tomu příležitost, nikdy u mě nebyla. Toho kýče a prachu by na ni bylo víc, než by zvládla snést. Koncentrace nevkus, v tom si rochním. Moje skládka věcí, výstavka škváru, sbírka zbytečností, na kterých nikomu včetně mě nezáleží. Krámy potřebné asi jako celá moje existence. Žádné umění, žádný suvenýr, žádné nositele vzpomínek, žádné sběratelské libůstky. Jen lapače prachu, které nakupuji a kradu. Někdy něco dostanu, ale spíš nakupuju a kradu. Spíš kradu. Skoro i na ni už se začínalo prášit, když tu už druhou hodinu v tichu místnosti seděla, říká vypravěč. Úplné ticho mi nikdy nevadí, dokud si neuvědomím, jak úplně je. Jen troje hodiny tikají, každé jinak, každé mají svůj čas (a jedny občas vynechávají, dělá jim problém přehoupnout se přes tři čtvrtě na dvanáct), občasné zapraskání parket, zvuk palcího se papírku hořící cigarety a cvak-cvak.

Probudila jsem se na podlaze v šest padesát dva možná padesát sedm a možná jsem se neprobudila, a první, co mě uhodilo do nosu, byl zakyslý puch rozlitého vína. Posadila jsem se a prokřupala krční páteř. Přetáhla si triko přes hlavu a hodila ho na rudý flek vsáknutý do parket vedle překlopené lahve. Bosou nohou jsem louži tričkem přešudlala a pak ho vyhodila do koše. Čas na nové triko, čas na nový zvyk. Tak a den odznova, však to už znáte. Kartáček do pusy, čurání, ventilek, splachování. Tentokrát svou očistu doplním a zbavím se pachu vína a kouře. Do sprchového koutu seskočím rovnou z mísy i s kartáčkem v puse.

A pak cvak, připálit, cvak. Přejedu palcem nohy kočky po oprýskané náprsence. Znovu se mi rozezvoní telefon, tak mě napadne, že moje sestra by ten popelník nenáviděla. Ona by nenáviděla celý můj byt, ale nedala jsem jí k tomu příležitost, nikdy u mě nebyla. Toho kýče a prachu by na ni bylo víc, než by zvládla snést. Koncentrace nevkus, v tom si rochním. Moje skládka věcí, výstavka škváru, sbírka zbytečností, na kterých nikomu včetně mě nezáleží.

Vzbudil mě fluor v krku a studená voda. Nějakým způsobem jsem se ve sprše svezla do dřepu a usnula, můj šlofik nějakou tu minutu zabral, soudě podle vyčerpání teplé vody. Promodralými prsty jsem otevřela dvířka od sprchy. Sedm dvacet. Delší šlofik, než jsem si myslela. Zbavila jsem se toho sajrajtu v puse a vydala se do ložnice, kde jsem ze sbírky černočerných nudných slušných kousavých šatů knihovnice po přechodu vybrala jeden kousek. Vlasy ulízla za uši. K snídani jsem si dala hořké kafe a cigáro. Kručení v žaludku mi ale poroučelo denní příjem koblihy. Teď totiž snídám koblihy.

Jste to, co jíte. Jsem mouka a cukr a tuk s čímsi lepkavým uvnitř.

Přehodila jsem si přes rameno kabát a tašku a vyšla do chmurného počasí. Dozvuky léta byly ty tam, říká vypravěč, léto si strč do prdele i s dozvukama, říkám já. Na rohu ulice jsem se zastavila v pekárně a koupila jednu s čokoládovou a jednu s borůvkovou náplní.

K sestře jsem dorazila lehce po páté. Hned ve dveřích mě uvítala s celou trojicí jejích potomků za zády. Chuděry.

„Ty chodíš, to je skvělý,“ řekla jsem a skutečně se snažila, aby to znělo takovým tím rozjuchaným hurá tónem, za to, jak to znělo v reálu, už jsem odmítala nést odpovědnost. Marek se nejistě opíral o máminu nohu, ale s pyšným dětským výrazem se na mě přitom usmíval.

„Jsi čím dál hubenější,“ uvítala mě sestra. Proboha, jí už vážně někdo na obličej ten přemateřštělý a káravý, leč takovým tím způsobem já-to-přece-myslím-dobře, výraz nadobro přišel nebo co. Nejhorší ale je, že si ji takhle vlastně pamatuju od vždycky. Tuhle tvář měla, už když jí bylo deset. Jen měla o čtyřiaadvacet let míň vrásek.

„Ty trochu nabíráš,“ řekla jsem já. Po tomto vřelém sesterském přivítání jsem se posadila v kuchyni a čekala, než mi udělá kafe.

„Kde je?“ zeptala jsem se a začala listovat bulvárem na jídelním stole.

„Zdeněk?“ otočila se na mě a zpátky k rychlovarné konvici. Ta alchymie, co se odehrává v nádobě z plastu, si prostě zaslouží pozornost. Jsou chvíle, kdy má moje sestra tolik práce, když se sejde-me - a obvykle je to zády ke mně. „Šel na jedno.“ (Šok!, hlásá titulík na první straně.) Přikývla jsem. Takže to bude pryč dlouho.

Přiběhla za mnou Karolína s panenkou a začala mi něco vysvětlovat s důležitým výrazem a neméně důležitými gesty. Jen jsem zmateně přikyvovala, jelikož mě zaskočilo, jak tak malá holka dokáže nasadit totožný ustaraný výraz své matky. Dítě, víš, co budeš za dvaadvacet let? Ještě, že je sestra zády, protože se vsadím, že by jí neuniklo, jak jsem se nepatrně oklepala, jako kdybych si nalila do krku lžici octa. Obvykle se tomu lidé smějí, ne? Když děti nasazují dospělácké výrazy, říkají dospělácké věty, co naposlouchaly od dospěláků, dokonce i když se oblékají do máminých šatů (pokud se do

nich neoblékají chlapci, tomu už se opravdu nikdo moc nesměje). Já z tohohle byla akorát nervózní a mírně zhnusená. Dokonce mě samotnou překvapovalo, že mi něco připadá tolik nemístné. Nepatřičné je to správné slovo a mně jen tak něco nepatřičné nepřijde, ne, mě jen tak z míry nic nevyvede. Karolína mi svým lamentováním připomněla pořad, který jsem zahlédla při brouzdání kabelovkou, co jsem platila, když jsem doma ležela se salmonelózou. Tehdy jsem krom nemoci chytla i zahraniční kanál, kde promítali přenos z předávání jakési dětské miss. Celé se to odehrávalo v bohem zapomenutém jižanském městečku ve Spojených státech. Na pódiu se natřásaly holčičky, kterým bylo mezi čtyřmi a osmi lety, dětský obličej se ztrácel za tunou líčidel, dětské vlasy za bohatými přičesky. A jako by tohle samotné nebylo dost, producírovaly se po mole na podpatcích s vypanými prsy, kroutily jejich dětskými body a posílaly lascivní pusinky do hlediště. Kolem nich věčně lítaly jejich hysterické matky, které by šlo rozřadit do tří vzorových kategorií. Jedny byly abnormálně hnusné, takže si potřebovaly kompenzovat, co samy nemohly, druhé abnormálně mladé, takže si potřebovaly kompenzovat, co samy nestihly, třetí staré bývalé miss prdeláková, co si potřebovaly kompenzovat, že už mají vše za sebou. Beztak je jasné, že všechny tři skupiny matek objíždí tyhle soutěže z jediného primárního důvodu. Jasně, mají z toho peníze, jasně, jsou hrozitánsky hrdé, ale prd pac a pusy, je za tím něco jiného, je to snadné. Výčitky. Černé svědomí. Všechny se touhle maškrou snaží překřičet výčitky svědomí, že občas tajně litují, že kdy nějaké děti měly. Nikdy by nepřiznaly, že je aspoň v jediné vteřině, aspoň v jedné jediné slabé chvílilince, kdy smrdlavé od zvratek bulily nad starýma fotkama, napadlo, jak by se měly, kdyby se teď mohly rozhodnout znovu.

Nemůžu říct, že bych Daniny děti neměla ráda. Nemůžu ale ani říct, že bych k nim

cítila nějakou intenzivní náklonnost. Já vlastně ani nevím, jak vyjádřit, co pro mě znamenají. Jak popsat, když necítíte prostě nic? Jako bych se na ně dívala a pozorovala rybky, co plavou v akváriu. Tak nějak to je. Jevím o ně tolik zájmu, jako kdyby šlo o skálary nebo duhovky nebo piraně – což rozhodně nebudu vyprávět sestře, ani nikomu jinému. Nikdo by to nepochopil, ihned by to odepsal jako odpornost nejvyššího kalibru (protože klidně vycpěte čtyřletému děcku hrudník, zhuntujte mu pleť, vlasy, postavu a charakter, ale jen o nich pro rány boží neříkejte, že vám na nich sejde jako na rybičkách). Ne, že by sešlo na tom, co si lidi myslí, ale nepotřebuju úplně žít jejich negativní mínění o mně, ne? Život je bez takových starostí snazší. A o to mi jde především. Nebudu si hrát na takové to: ať si o mně kdo chce, myslí, co chce. Jasně, ať si myslí, co chtějí, ale ta o číslo menší bota (rozuměj život, rozuměj metafora) je pohodlnější, když si nemyslí nic. Každopádně, pokud bychom brali v úvahu, že své synovce a neteř potají přirovnávám k rybičkám v akváriu, nejstarší Zdenda by se dal považovat za mou oblíbenou rybku. Příští rok má jít do školy. Na rozdíl od ostatních dětí nežvatlá kraviny, namísto toho je občas duchem trošku mimo. Je jiný. Což naopak mé sestře dělá starosti. Vždycky jsme na tom opačně. Až příště nebudu vědět, co mám cítit, co si myslet nebo říct, stačí podívat se na Danu, pomyslet na to, co cítí, uhodnout, co si myslí, poslouchat, co řekne, a zvolit si přesný opak.

Nikdy jsem nechápala, proč si ségra uhnala všechny tři děti tak brzo po sobě. Ještě s Kuřincem. Ano, jeho jméno mi poněkud nahrávalo. To, za co se Zdeněk Kuřinec celý život styděl, v dětství se mu pro to smáli, v dospívání šikanovali, v dospělosti to taktně obcházel, se stalo v mé moci rýčem do jeho ega. Šlapala jsem mu na kuří oko, abych tak řekla. Rozmazávala to slepičí hovno.

Alchymický proces dosahuje svého vrcholu. Voda se vaří, voda bublá. Pozoruju

sestřina záda a vlasy stažené na temeni hlavy. Cvak. Shlédnu zpět k celulitidě zpěvaček na šesté straně.

S tím, že ji zmlátil, za mnou přišla, ještě než byli vůbec svoji. Měla nateklé oko a modřiny na ruce. Probrečela nejdřív hodiny a hodiny, než byla vůbec schopná mluvit. Do noci jsme pak plánovaly, jak ke mně půjde na chvíli bydlet a jak si hned ráno, mezitím co on bude v práci, sbalí všechny věci, co u něj má. Jenže Kuřinec nešel do práce, počkal si na ni doma. Střízlivý s kytičí růží do její rakve. A ani ne za rok se narodil Zdenda.

„Co je u tebe novýho? Máš už konečně někoho?“ zeptala se, když zalévala instantní kafe. Mně do černého hrnku, sobě do modrého.

Neubránila jsem se úsměvu. Ne, nešlo ani o tu otázku. Respektive nešlo o to, co položila za dotaz, to Dana asi neholdala vzdát nikdy – dotírat na můj osobní život. Ale to její „konečně“. Danino konečně. Významné konečně. Jestli nemůžu své sestře něco upřít, je to dar, jak do nenápadného vycpávkového slova dokáže napěchovat celý kód informací. Člověk, který ji nezná, by to nepostřehl. Není to tónem, který používá, není to výrazem, který má při tom ve tváři, již nastavuje, když přede mě pokládá hrnek smradlavé tekutiny. Pro tato její slova charakteru zároveň nic i vše říkajícího, není žádný výkladový slovník. Pokaždé tím může říct něco jiného, dá se to rozluštit pouze skrze prizma kontextu, které se táhne daleko dozadu. Daleko zpátky. Jsem už tak okontextovaná, že si vždy automaticky přeložím pravý smysl sdělení. Dešifruju všechny znaky, které to dané konečně, mimochodem, respektive, možná, nebo jakkoli jiné má. A co na to já? Já jí vždy oplácím tím, že předstírám, že konečně je jen konečně, a není třeba na něj nijak reagovat.

„Jo, minulej týden jsem s někým spala.“

Dana střelí pohledem po Karolíně, co se stoletou hadrovou panenkou v podpaží stá-

le předvádí sestřinu zmenšenou, těžko říct, zda tragičtější nebo komičtější verzi, a potom ji pošle do pokoje.

„Bude z toho něco?“ zeptá se, když usedá naproti mně k hrnku s čajovým pytlíkem.

„Doufám, že ne, беру prášky.“

„Takhle budeš do smrti sama.“

„No jo, sakra,“ řekla jsem a vyvalila oči. (To jsem si vůbec neuvědomila.)

„Doplatíš na to,“ přešla Dana moje hrací a popadla papírový lísteček na konci čajového pytlíku.

„Rybičky nebudou.“ Naštěstí se na mě nestihla ani zmateně podívat, protože jsem se zašklebila nad tou ohavnou břechkou, co mi naservírovala. „Bože, co to kupuješ za spálené kekel?“

„Jsi ztracenej případ,“ oddychla si a v pravidelném rytmu tahala pytlík nad hladinu vody a zase ho nořila zpět.

„Taky si myslím,“ kývnu a začnu po lžících sypat do hrnku cukr.

„Myslela jsem, že nesladíš.“

„Nesladím si jen kafe,“ řeknu s tou hořkokyselou seškvařenou pachutí stále na jazyku.

Zopakovala svou domněnku o ztraceném případě. Tentokrát beze slov.

Já si myslím totéž. Ale o ní. Dana je ztracený případ. Můj vypravěč má ruce v bok a zmateně kroutí hlavou, co mi to tu nalháváš, co mi mateš čtenáře, teď si budou klást otázku, která ze sester je teda ztraceně ten ztracený případ. On by to řekl jinak, jak ho znám, řekl by: Milý čtenáři, především je podstatné zmínit, že každá z nich považuje za onu ztracenost naprosto odlišný způsob žití. Připočteme-li k tomu fakt, že každá žije naprosto odlišný život, je tu střet dvou domněnek o dvou ztracených existencích. To by řekl. Sklapni, říkám já a ženu ho z hlavy ven.

„Nic jsem neřekla,“ ohradí se náhle sestra.

Řekla jsem to nahlas? „Co?“

„Co?“

„Co?“ řeknu tak rychle, až naše hlasy skoro splynou. „A ty jsi chlapa vyhrála v tombole, co?“ dodám, ať se na mé interní monologu zapomene.

„To chceš bejt celej život sama?“ chytne se.

Povzdechla jsem si, usrkla cukr s kafem a připálila si. Dana společně s prvním kouřovým výdechem, vstane, aby zavřela dveře a otevřela okno dřív, než cigareta stačí nasytit vzduch.

„Stejně doufám, že tě to přejde, až někoho potkáš,“ dodala.

A kdy to tobě dojde? V první chvíli jsem si nedokázala uvědomit, jestli jsem to opět nevyslovila nahlas. Dana na to nereagovala, ale to nutně neznamenalo, že jsem si to jen pomyslela.

Tramtará. Moje doufající sestra. Ne, nemá cenu se jí ptát, proč proboha ona doufá v to, že někdo jiný změní názor na to, jak chce vést svůj život. To je prostě ona. Všechny názory a pohledy na život, co se vymykají jejímu chápání, jak je to normální a jak to má být, jsou automaticky pokřivené, špatné, divné. A někdy se to chudinka chvíli i snaží vážně pochopit. Proč to tak je. Lidi přece nejsou tolik různí, že by neměli toužit po stejném ideálu. Že by nespátřovali smysl života v evolučně daném modelu složeného z partnerství a reprodukce. Ne, kdepak (vidím malou Karolínu, jak vrtí hlavou ze strany na stranu a spolu s ukazovákem zdviženým před svou panenku říká: E-e, tak to holčičko není). No a když to tak není, tak to tak není, a tak jsem divná, špatná a pokřivená. Já byla vždycky ten vadný článek, co nám to sesterství kazí. Podle mě Dana vždycky chtěla, abychom byly jedny z těch pošahaných sester, co jsou zároveň nejlepší kamarádky, co si zaplétají copánky, pilují nehty, objímají se na přivítanou a drží si vlasy, když jedna přebere. Přála by si, abych byla stejná jako ona. Abych dělala normální věci jako našla si chlapa a žila s ním. Abych chtěla normální věci jako zakládat rodinu. Abych se spokojila s Daniným způsobem života. Podřizovala se tyranovi, vařila mu teplý večeře a bála se zvednout prdel ze židle, abych neposlouchala, jaká jsem běhna, ale na druhou stranu si hlídat, abych na té židli zas neseďela moc dlouho, abych neposlouchala, jaká jsem lemra. Složenky, mytí hajzlu, děti do školky, čevabčiči s bramborem, složenky, mytí hajzlu, lahváče a buřty. Ne, bohužel o tomhle fakt nesním. Vinna v plném rozsahu. Proč ženy chtějí děti? Protože si připadají důležitější a váženější, mají přece takovou zodpovědnost. (Žena je ženou, až když je matkou. Kecy. Vidím se stát na své míse a povolovat ventilek na nádržce, abych mohla ty sračky pořádně spláchnout.) A snad i proto, že si myslí, že svůj smutek promění v radost, když budou moct investovat energii do někoho jiného, kdo bude dělat věci tak, jak ony chtějí. Na mateřské lásce není nic přirozeného, nic instinktivního. Zapomeňme na chvíli na Darwina. Mateřská láska je splácaná z nejzvrácenějších choutek, na kterých není nic ryzího. Rodí se z touhy mít doživotní moc nad lidským životem.

Co by mi na to řekla Mercedes? Řekla by něco jako: „A co je jako ryzí, zlato? Ryzí zlato?“ A Ondřej by řekl: „Kdo si nechce nechat ubližovat, tomu nikdo neubližuje.“

Vracela jsem se domů od sestry a litovala, že jsem si nevzala auto. Šla jsem pěšky snad tři kilometry, stmívalo se neuvěřitelně rychle a začalo přituhovat. Vzpomněla jsem si, že když jsem byla malá a vracela se domů za soumraku, letěl mi hlavou příběh, letěla mi hlavou představa, že se celá ta část města plná identických malých uliček přetransformovala v paralelní svět, který vypadá na chlup stejně, ale kde je všechno docela jinak. Jenže o té zlé transformaci jsem věděla jen já, protože jediné já zůstala stejná. Všechno bylo najednou temné a cizí. Šla jsem vystrašeně tmou a představovala si, že až přijdu domů, všichni budou jiní. Matka, otec, sestra. Přijdu tam a budu vědět, že jsou to jen napodobeniny mojí rodiny. Třeba mechanické stroje, co vypadají jako lidi, nebo ufoní, co vypadají jako lidi, nebo dáblové z pekla, co vypadají jako lidi. A nebylo na tom to nejhorší, že se všechno změní a odcizí, že všechno potemní jako ty ulice, kterými jsem procházela. Nejvíce mě děsilo to, že jen já zůstanu stejná. A nebudu to moct nikomu říct. Nebudu se o to ani moct pokusit, protože všichni budou oni. A oni budou vědět, že já zůstala já. Vždycky jsem se pak po příchodu domů dotazovala matky a sestry a někdy i otce (a je to většinou poměrně vytáčelo) na věci, které mi mohli zodpovědět jen „ti praví“ oni.

To mi bylo asi sedm nebo osm.

A když jsem se takhle po nějaké době vracela znovu domů tmou a ztichlými ulicemi, už to nebylo děsivou představou. Bylo to přání. Uvědomila jsem si, že se nemají v co horšího přetransformovat. Že pokud bych přišla domů a svět by se mezitím změnil, stal by se možná místem, kde bych byla ráda.

To bylo předtím, než mi Miriam zabila otce. Ba-dam tsss.

„Dobrý den, u telefonu Anna Kaplanová, jak vám mohu pomoci?“ ptám se s prsty připravenými na klávesnici počítače. Všechny desky s upilovanými nehty jich čeká, až rozehrají svou symfonii pro debily. Až spustí zuřivou pátračku za pravdou a informacemi. Mých deset dychtivých pomocníků. Jsme tu. Čekáme tu. Lační po otázce. Potřebujete mě. Tak se ptejte.

„Potřeboval bych vlaková spojení z Ostravy-Poruby do Práhy.“

Hledám nejbližší spoj a při předcítání možných časů odjezdu ukusuju lékořicový pendrek. Léta praxe vás naučí, jak jíst, aniž by to bylo poznat na vašem hlase. Navíc, my zaměstnanci roku můžeme. Šéfová na mě od svého stolu mává, klepe si prstem na náramkové hodinky a čeká, až kývnu. Tohle je její gestikulační kód, abych nezapomněla na radu. Jo, takhle jsme tu akční. Znakujeme na sebe, protože není kdy na sebe promluvit. Vidím, jak má obtloustlá čtyřicetiletá šéfová, namačkaná do vojenského mundúru s černou vazelínou pod očima na mě mává, skočí na zem, doválí sudy ke stěně, kde se neobratně přihrčí, předvede nějaké zvířátko, třeba kachnu, prsty mi pak vyše nelogické signály, vrhne stínovou žirafu na nástěнку, na závěr si poklepe na náramkové hodinky a odplazí se za prosklené dveře. (Vytáhnu z kapsy granát, zuby odervu pojistku a házím ho do zasedačky.)

Po promarněné hodině z mého jinak zcela plnohodnotného života plného vzestupů a pádů, akce a reakce, reprodukce a reinkarnace, po poradě, kde se vždycky všichni se všema radí a sluníčko a šup do prdele a nějaký ten vtipný slogan, za břicho se popadám, ba-dam tsss, jak bych chtěla být taky tak vtipná, achjo, se vrátím ke svému kotci. Pro dnešek padla, takže si balím věci do tašky a pak ucítím lehké poklepání na rameno. Trhnu s sebou. Šéfová na mě cvrliká, že by mě ráda vytáhla na jednu zpětnou vazbu, což znamená, že vás odvedou ke svému stolu, tam nahoru, tam k oknům, na jejich trůn v čele telefonního sálu. Znamená to, že vás usadí do čalouněného křesla, většího a pohodlnějšího než je to, na kterém sedíte ve vašem kotci, že vám nabídnou sametem vypolstrovaná a drahým kamením vysázená sluchátka, sluchátka krásnější a kvalitnější než jsou ty, co máte na uších ve vašem kotci, tam vám pak pustí hovor či dva, hovor, který jste ten den vy odbavili a který si oni poslechli, k němuž vám chtějí něco říct, chtějí vás za něj pochválit, obvykle však naopak, obvykle něco poserete a sluníčko se zatáhne malými černými mráčky, ne, není to buzerace, je to zpětná vazba přece. Nasazuji si na uši sluchátka a šéfová pouští hovor. Věděla jsem, že pustí tenhle.

Jeho hlas zněl, jako když lžičkou klepnete do krusty z karamelu.

Ptala jsem se ho: „Kam že?“

„Na Naplávku.“ Křup.

„Promiňte, prosím, můžete to zopakovat? Spojení je asi trochu slabé.“

„Jistě,“ křup. „Na Naplávku.“

„Můžete mi to vyhláskovat?“

„En, á...“

„En jako Naďa?“

„Ano, en jako naďa, á jako aleš.“

Pak řekl p jako petr. Řekl k jako karel. Křup křup.

Řekl: „Víte, já nejsem z Prahy.“ A pak: „To byste byla hodná, já už jsem zoufalej.“

„Víte, proč vám to pouštím?“ ptá se pak šéfová.

„Nevím. Cestu jsem mu poradila správně.“

„Vážně jste ho neslyšela? Já mu rozuměla hned napoprvé.“

„Omlouvám se, já ne. Jinak bych to po něm přeci nechtěla hláskovat.“

Šéfová vypadá trochu zmateně, možná by se i mračila, kdyby to uměla.

„Postup byl správně, ne?“

„Postup byl správný, jen ten hovor trval o dvě minuty déle, než bylo třeba.“

„Ale já mu nerozuměla.“

Zavřená hlava. Mávnou rukou. „Nebudu to hodnotit. Nebylo to špatně, ale příště pozorněji poslouchajte. Hm?“ dodá na závěr povzbudivě cvrliky cvrk. Kývnu.

„Tak to je vše.“

„Pustila bych si to ještě jednou, jestli můžu.“

Šéfová nejprve překvapeně vytáhne obočí o dvě čísla výš, pak se na mě usměje. „Nemusíte se tím trápit, o nic nejde.“

(Nebudu se trápit.)

„Já vím, stejně bych si to ještě pustila, jestli to nevádí.“

„Dobře, ale víte, že je pátek? Běžte brzo domů.“

„Nebojte,“ kývnu.

„Nechystáte se náhodou s přítelem zase na Šumavu?“ ptá se, když vstává, falešnou vouitonku pošoupne po masitém rameni.

„Chystáme, však hned půjdu.“

„Dobrá. A nemusíte mít obavy. Však víte,“ hodí bradou k nástěnce s mojí fotkou a spiklenecky na mě mrkne. To teda vím. Mávnou mi a odchází a já hážu druhý granát přes rameno. Nasadím zpět sluchátka. Řekl: „Jsem zoufalej“ a já jen já ho mohla z jeho zoufalství vysvobodit. Řekl: „To byste byla hodná“ a já se jeho pomýlenosti usmála. Měla bych běžet, vždyť přece jedu na tu Šumavu. („... zoufalej“)

Jo, to jsem vlastně zapomněla, trkám se do čela, když z uší stahuju sluchátka. Já občas lžu.

V
Ž

it

Broken People

Lucia Bihuncová

Séria fotografií s názvom Broken people zachytáva nič netušiacich ľudí v uliciach Nitry. Podľa autorky ide o ľudí, ktorí boli niečím zlomení. To, čo ich zlomilo, mohla byť nepriazeň osudu, choroba, chudoba či určité obavy.

v
ž
itLecjaká věc na
rohu v Jůesej
Milan P. Hrabal

Byl jednou jeden severočeský učitel a ten učil na severu USA angličtinu. Ke třicátým narozeninám dostal vysněný fotoaparát. Zemi za oceánem teprve poznával, a tak novým objektivem hledal, co je v ní zajímavé. Zaujaly ho zosobněné, velmi kreativní a přísně monotematické variace jednoho předmětu. Předmět, který by podle úředních doporu-

čení měl tiše a spořádaně plnit určenou funkci, byl lidovou tvořivostí povýšen na symbol, maskota, erb nebo chcete-li vizitku amerických rodin. Americká poštovní schránka totiž rozhodně není „nějaká lecjaká věc“. A kvete mnoha tvary a barvami. Až budete přemýšlet, co každá z nich prozrazuje o svém majiteli, vězte, že pravý „Američan“ nezná slovo kýč.

Key Largo, Florida

Marathon, Florida

Daytona
Beach,
Florida

Homosassa
Springs,
Florida

Fort
Lauderdale,
Florida

Jacksonville,
Florida

Chicago,
Illinois

Naples,
Florida

Naples,
Florida

Tampa,
Florida

Islamorada,
Florida

Suwannee,
Florida

Spring Hill,
Florida

Lower
Matecumbe
Key, Florida

Naperville,
Illinois

Keys, Florida

Miami,
Florida

Frankfort,
Kentucky

Port
St. Lucie,
Florida

Fort
Lauderdale,
Florida

Paducah,
Kentucky

Vero Beach,
Florida

West Palm
Beach, Florida

Fort
Lauderdale,
Florida

Fort Pierce,
Florida

Waukegan,
Illinois

V
Ž

it

Z Vietnamu (IV)

Jakub Šofar

Každá země má pár míst, „kam musíte rozhodně jet, to musíte rozhodně vidět“. Nachytání na tyto tanečky je samozřejmě podstatou cestovního ruchu. Ale vietnamský Ha Long (v?nh H? Long), zátoka s vápencovými skalami v Tonkinském zálivu, je majstrštyk Pánaboha. Více než 1500, často „osamocených“ masivů se sporou vegetací, je pořád ještě natolik romantickým kouskem světa, že i odpovědný cynik se tam může vydat. Kdo má rád „dobrodružné“ filmy, ten by tam měl jet určitě. Ha Long je od roku 1994 zapsán v Seznamu světového dědictví UNESCO a v roce 2012 byl zařazen do nových sedmi přírodních divů světa. Nejspíše dí-

ky tomu se na pobřeží, odkud se mezi „ostrůvky“ vyjíždí, začaly budovat turistické komplexy, které jsou však (zatím) většinou prázdné.

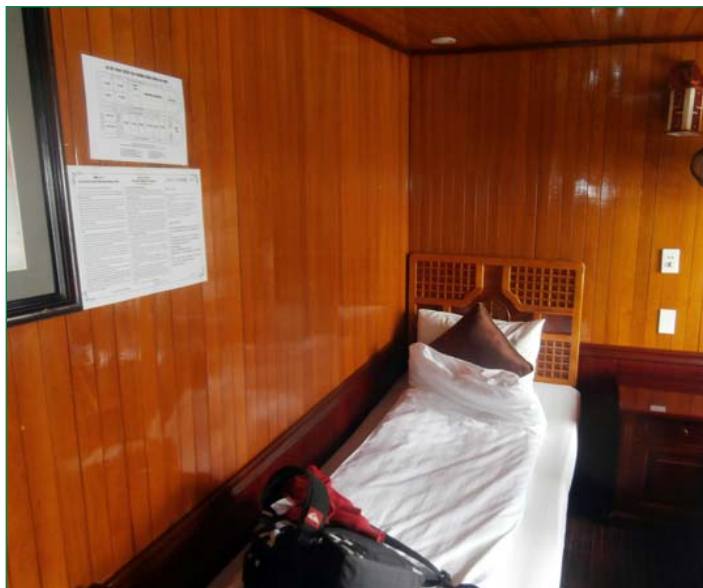
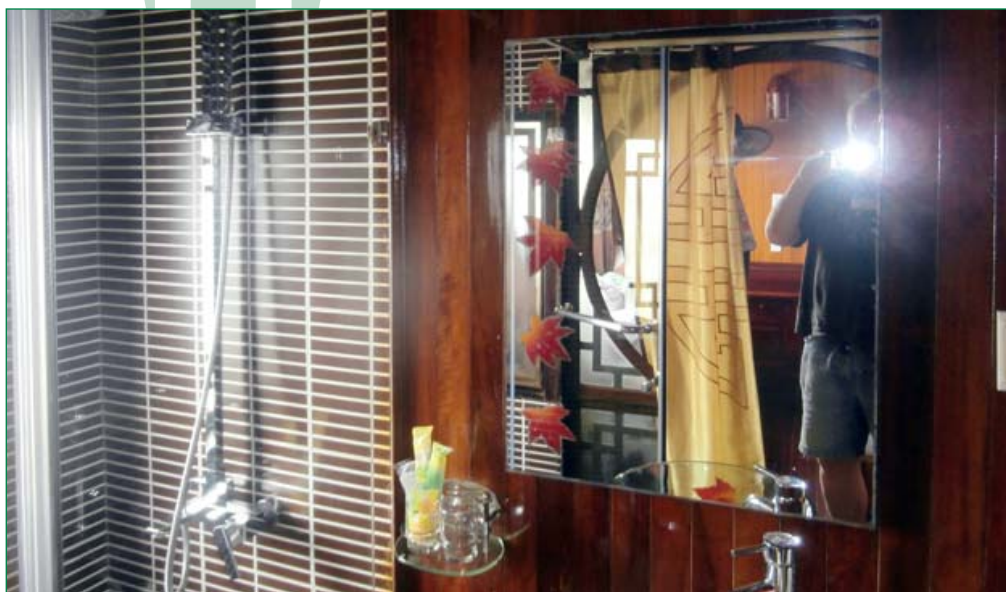
Různé typy cest a pobytů v Ha Longu, provázané popřípadě s dalšími „atrakcemi“, nabízí každý hotel a desítky cestovních kanceláří (kde je nabídka vždy zásadně levnější než ta v hotelu). Absolvoval jsem dvoudenní výlet, tedy s jedním přespáním na „hotelové lodi“ pro cca dvacet osob.

Ráno vás průvodce „převezme“ na hotelu a minibusem postupně sveze všechny účastníky k autobusu. Z Hanoje trvá cesta asi tak dvě a půl hodiny, přičemž součástí je zastávka na vyčurání, což není nic jiného na vyčuraný způsob (jako

Foto Jakub Šofar

všude jinde), jak se vás pokusit pumpnout o nějaké dongy (statisíce či miliony). Poměrně velká „prodejní“ zóna v hale, jejíž součástí kromě všech klasických nabídek jsou i kamenické a „sochařské“ výrobky. Ty ostatně nabízejí ve Vietnamu na více místech. Pokud byste chtěli na zahrádku čtyřmetrovou sochu lva nebo delfína nebo volnou abstrakci, když na místě zaplatíte, do šesti týdnů dostanete to objednané v kontejneru až k vašemu prahu. V autobuse dostanete láhev minerálky a průvodce je (musí být) zábavný jako Jirka Šfučhal. Ou kej? Ou kej! Národnostní složení: anglický pár, dva páry německé, dva páry portugalské, Holanďan s filipínskou manželkou, čínská čtyřčlenná rodina, Korejec (kopie Kim Čong-una, akorát z jižní strany) a dva Češi.

Z nábreží vás člun převezí na vaši loď (každý musí mít pořád a stále záchrannou vestu), ubytujete se v kajutě. Loď pak zamíří na „své“ místo mezi ostrovy, na dohled máte dalších pět či šest jiných lodí v jejich sektorech. Většinou trávíte čas v jídelně nebo sluněním na palubě (pokud teda slunce žblunce funguje). Kromě neustálého konzumování jídla (včetně kurzu pří-

pravy jarních závitků) můžete absolvovat třeba „kajakování“ cca na hodinu, návštěvu farmy, kde se uměle „vyrábějí“ perly, či prohlídku dvou obrovských propojených jeskyň na jednom z větších ostrovů. O jídle (včetně toho na lodi) konečně už přišť.

Kdo chtěl, mohl z lodi skočit a trochu se proplavat. Nikdo se nenašel a já měl zrovna asi 39 stupňů horečky, takže jsem čest dvouocasého lva nezachránil.

Zpátky je to úplně stejné, ale otočeně.

Příští číslo vychází 1. 8. 2016

v tento den

v roce

1832 zahájila provoz koněspřežná dráha České Budějovice – Linec

1876 Colorado se stalo státem USA

1925 narodil se rakouský básník, dramatik a spisovatel Ernst Jandl

1929 Čelákovickými se přehnalo velké krupobití

1936 narodil se francouzský módní návrhář Yves Saint-Laurent

1958 zemřel malíř Jaroslav Panuška

1966 Charles Whitman zavraždil v Austinu 16 studentů University of Texas

1981 začala vysílat televizní stanice MTV

svátek má Oskar

a v církevním kalendáři sv. Alfons z Liguori

Na shledanou příště!
Ne za pomeňte!